

SPRÁVA O VÝSLEDKOC testu malých a stredných podnikov

ex-post

Preambula

Test malých a stredných podnikov (ďalej len „**test MSP**“) je vykonávaný v súlade s oznámením Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - „**Najskôr myslieť v malom**“ Iniciatíva „Small Business Act“ pre Európu SEK (2008) 2101, SEK (2008) 2102, odporúčaním Komisie č. 2003/361/ES, ako i v súlade s § 10 zákona č. 290/2016 Z. z. o podpore malého a stredného podnikania a o zmene a doplnení zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákona o podpore MSP**“) a bodom 6. Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky zo 14. januára 2015 v znení uznesenia vlády SR č. 513 zo 16. septembra 2015 a uznesenia vlády SR č. 76 z 24. februára 2016 (ďalej len „**Jednotná metodika**“).

Bod 6.2. Jednotnej metodiky ustanovuje, že test MSP vykoná Združenie právnických osôb s účasťou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“), ktorého záujmom a poslaním je podpora a rozvoj malého a stredného podnikania v Slovenskej republike, pričom konkrétne ho vykonáva analytický odbor Slovak Business Agency - **Centrum lepšej regulácie** (ďalej len „Centrum lepšej regulácie“). Nakoľko podľa § 9 ods. 2 zákona o podpore MSP patrí medzi činnosti lepšej regulácie aj posudzovanie a kvantifikácia vplyvov **nielen navrhovaných, ale tiež existujúcich právnych predpisov** na podnikateľské prostredie s dôrazom na MSP, Centrum lepšej regulácie podrobilo testovaniu vplyvov na MSP **reguláciu v podobe obmedzení v podnikaní prijatých na celoštátnej úrovni so zámerom zabrániť šíreniu ochorenia COVID-19, ako aj reguláciu v podobe vládou SR prijatých opatrení na zmiernenie následkov na MSP**. V Teste MSP po kvalitatívnej, ako aj kvantitatívnej stránke hodnotíme vplyvy tzv. korona krízy na podnikanie vybraných MSP formou vyhodnotenia dotazníka, prostredníctvom ktorého nám oslovené MSP poskytli dáta. Zároveň hodnotíme aj vládou SR prijaté opatrenia čo do ich predpokladaného pozitívneho vplyvu na MSP cez vyčíslené úspory v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie či naopak náklady v Analýze vplyvov na štátny rozpočet. Výsledky Testu MSP následne **predložíme jednému z našich zriaďovateľov – MH SR**, aby ich vzal na vedomie ako garant lepšej regulácie a podpory podnikania na Slovensku spomedzi ústredných orgánov štátnej správy pri prijímaní opatrení, ktorých cieľom je zmierniť vplyvy korona krízy na podnikateľské prostredie a celkovo zlepšiť podmienky podnikania na Slovensku. Tento Test MSP nesie preto názov

VPLYVY KORONA KRÍZY NA PODNIKANIE MSP

A: Popis platného právneho stavu a identifikácia problému

Kríza spojená so šírením koróna vírusu má **zásadný vplyv** nielen na fungovanie a udržanie zdravotného systému, náš každodenný život, ale nepochybne aj **na ekonomiku celej krajiny**. Mnoho podnikateľov v súčasnej dobe stráca svoje príjmy, čím sú v nadväznosti na to ohrozené aj pracovné miesta a zamestnanosť na Slovensku. Závažnosť situácie podčiarkuje fakt, že na vznik krízy zapríčinený vis maior (vyššou mocou) a najmä na jej rozsah, neboli mnohí, nevynímajúc podnikateľov, pripravení.

A1: Platný právny stav

V reakcii na rýchly priebeh udalostí v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 vedúcej k vyhláseniu mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky [uznesením vlády SR](#) z 11.3.2020 a pandémie ochorenia COVID-19 vyhlásenej generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie v totožný deň, **Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky** (ďalej len „ÚVZ SR“) ako príslušný orgán štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva podľa ust. § 5 ods. 4 písm. h) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane zdravia“), **prijal** podľa ust. § 12 ods. 2 písm. f) a ust. § 48 ods. 4 písm. e) zákona o ochrane zdravia viacero opatrení. Z nich majú zásadný vplyv na výkon podnikateľskej činnosti práve tieto¹:

[Opatrenie ÚVZ SR č. OLP/2576/2020](#), ktorým sa s účinnosťou od 12.3.2020 **zakazuje prevádzka týchto zariadení**:

1. prírodné a umelé kúpaliská podľa ust. § 19 zákona č. 355/2007 Z. z.
2. telovýchovno-športové zariadenia podľa ust. § 22 zákona č. 355/2007 Z. z.
3. zariadenia starostlivosti o ľudské telo podľa ust. § 23 zákona č. 355/2007 Z. z.
4. zariadenia pre deti a mládež vrátane zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku podľa ust. § 24 zákona č. 355/2007 Z. z. okrem zariadení sociálnych služieb, zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa zákona č. 305/2005 Z. z. a špeciálnych výchovných zariadení podľa zákona č. 245/2008 Z. z.
5. prevádzky verejného stravovania podľa ust. § 26 zákona č. 355/2007 Z. z., ktorými sú cukrárne, bistrá, kaviarne, bary a podobné zariadenia verejného stravovania, okrem reštaurácií a stánkov s rýchlym občerstvením
6. wellness centrá vrátane bazénov v ubytovacom zariadení
7. prevádzky zábavného charakteru, ktorými sú napríklad kasína, kiná a iné prevádzky voľnočasového charakteru, napríklad lyžiarske strediská, rekondičné pobyty.

Toto opatrenie neplatí pre prírodné liečebné kúpele a kúpeľné liečebne podľa ust. § 7 ods. 4 písm. e) a f) zákona č. 578/2004 Z. z. a zákona č. 538/2005 Z. z. na základe návrhu lekára.

[Opatrenie ÚVZ SR č. OLP/2595/2020](#), s účinnosťou od 16.3.2020², na základe záverov z rokovania Ústredného krízového štábu SR **na obdobie 14 dní nariadilo azda najprísnejšie obmedzenia v podobe**:

¹ Text spomína iba tie časti opatrení, ktoré priamo obmedzujú podnikanie.

² Vráťane jeho doplnenia v [opatrení ÚVZ SR č. OLP/2596/2020](#).

A) uzatvárania všetkých maloobchodných prevádzok a všetkých prevádzok poskytujúcich služby okrem:

1. predajní potravín, mäsa, chleba a pečiva, ovocia a zeleniny, predajní potravín na osobitné výživové účely pre dojčatá a malé deti a predajní potravín na osobitné lekárske účely
2. lekární, predajní a výdajní zdravotníckych pomôcok
3. predajní drogérie
4. čerpacích staníc pohonných hmôt a palív
5. predajní novín a tlačovín
6. predajní s krmivom pre zvieratá a veterinárnych ambulancií
7. prevádzok telekomunikačných operátorov
8. prevádzok verejného stravovania a stánkov s rýchlym občerstvením
9. prevádzok poštových, bankových a poisťovacích služieb
10. prevádzok internetových obchodov (eshop) a donáškových služieb
11. pohrebných služieb, služieb pohrebiska a krematória
12. autoservisov, pneuservisov a odťahových služieb
13. taxi služieb vykonávajúcich prepravu vecí a tovaru
14. práčovní a čistiarní odevov.

B) zákaz prítomnosti verejnosti v prevádzkach verejného stravovania a stánkov s rýchlym občerstvením; tento zákaz sa nevzťahuje na predaj mimo prevádzku stravovacích služieb (napríklad prevádzky rýchleho občerstvenia s výdajným okienkom alebo predaj pokrmov so sebou bez vstupu do prevádzky).

C) nariadenia prevádzkovateľom obchodného domu podľa ust. § 2 ods. 4 písm. k) zákona o ochrane zdravia, **aby nezatvorili prevádzky uvedené v bode A.**

[Opatrenie ÚVZ SR č. OLP/2731/2020](#), s účinnosťou od 24.3.2020 do odvolania **zakazuje všetkým fyzickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám organizovať a usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, spoločenskej či inej povahy.**

[Opatrenie ÚVZ SR č. OLP/2733/2020](#), s účinnosťou od 25.3.2020 do odvolania **nariaďuje pre každú nedeľu v mesiaci**

A) uzatvoriť:

1. predajne potravín, mäsa, chleba a pečiva, ovocia a zeleniny, predajne potravín na osobitné výživové účely pre dojčatá a malé deti a predajne potravín na osobitné lekárske účely
2. lekárne, predajne a výdajne zdravotníckych pomôcok
3. predajne drogérie
4. predajne novín a tlačovín
5. predajne s krmivom pre zvieratá a veterinárnych ambulancií³.

---

³ Veterinárne ambulancie boli z opatrenia vyňaté [Opatrením ÚVZ SR č. OLP/2778/2020](#) s účinnosťou k 28.3.2020, vrátane verejných a nemocničných lekární.

B) prevádzkovateľom priestorov prevádzok uvedených v bode A) vykonávať dezinfekciu priestorov predmetných prevádzok (sanitárny deň).

[Opatrenie ÚVZ SR č. OLP/2775/2020](#), s účinnosťou od 25.3.2020 do odvolania, **pozastavuje poskytovanie sociálnych služieb** podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, v zariadeniach sociálnych služieb s ambulantnou formou tejto sociálnej služby všetkým poskytovateľom sociálnej služby v týchto zariadeniach, ktorými sú:

- a) denné stacionáre ust. § 40 zákona
- b) zariadenia pre seniorov s ambulantnou formou sociálnej služby ust. § 35
- c) zariadenia opatrovateľskej služby s ambulantnou formou sociálnej služby
- d) rehabilitačné strediská s ambulantnou formou sociálnej služby
- e) špecializované zariadenia s ambulantnou formou sociálnej služby
- f) domovy sociálnych služieb s ambulantnou formou sociálnej služby
- g) denné centrá (bývalé „kluby dôchodcov“) a
- h) zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (bývalé „detské jasle“).

[Opatrenie ÚVZ SR č. OLP/2777/2020](#), s účinnosťou od 30.3.2020, reagujúc na uplynutie 14 dní, po dobu ktorých ÚVZ SR nariadil zatvorenie maloobchodných prevádzok a prevádzok poskytujúcich služby s vymedzenými výnimkami, **nariadilo až do odvolania uzatvorenie všetkých maloobchodných prevádzok a všetkých prevádzok poskytujúcich služby, zároveň však výrazne rozšírilo výnimky, na ktoré sa tento zákaz nevzťahuje**, s podmienkou dodržiavania prísnych hygienických a bezpečnostných opatrení či rešpektovania s tým súvisiacich zákazov, v podobe:

A) uzatvárania všetkých maloobchodných prevádzok a všetkých prevádzok poskytujúcich služby okrem:

1. predajní potravín, mäsa, chleba a pečiva, ovocia a zeleniny, predajní potravín na osobitné výživové účely pre dojčatá a malé deti a predajní potravín na osobitné lekárske účely
2. predajní drogérie
3. lekární, predajní a výdajní zdravotníckych pomôcok a očných optík
4. predajní novín a tlačovín
5. predajní s krmivom pre zvieratá a veterinárnych ambulancií
6. prevádzok telekomunikačných operátorov
7. prevádzok verejného stravovania a stánkov s rýchlym občerstvením
8. prevádzok poštových, bankových, poisťovacích služieb a lízingových služieb
9. prevádzok internetových obchodov (eshop) s možnosťou vyzdvihnutia tovaru v prevádzke a donáškových služieb
10. práčovní a čistiarní odevov
11. čerpacích staníc pohonných hmôt a palív
12. pohrebných služieb, služieb pohrebiska a krematória
13. autoservisov, pneuservisov a odťahových služieb
14. služieb slovenskej technickej kontroly a emisnej kontroly
15. servisov výpočtovej a telekomunikačnej techniky
16. taxi služieb vykonávajúcich prepravu vecí a tovaru
17. advokátov, notárov, súdnych exekútorov, správcov konkurzných podstát, mediátorov

dražobníkov, rozhodcov, znalcov, tlmočníkov a prekladateľov

18. prevádzok kľúčových služieb

19. zberných dvorov

20. predajní metrového textilu a galantérie

21. predajní a servisov bicyklov

22. prevádzok záhradníctva a záhradnej techniky, ak celková vnútorná predajná plocha prevádzky nepresahuje 2000 m²

23. prevádzok stavebnín, inštalačného a elektroinštalačného materiálu, železiarstva, farieb lakov, ak celková vnútorná predajná plocha prevádzky nepresahuje 2000 m².

B) zákaz prítomnosti verejnosti v prevádzkach verejného stravovania a stánkov s rýchlym občerstvením; tento zákaz sa nevzťahuje na predaj mimo prevádzku stravovacích služieb (napríklad prevádzky rýchleho občerstvenia s výdajným okienkom alebo predaj pokrmov so sebou bez vstupu do prevádzky).

C) nariadenia prevádzkovateľom maloobchodných prevádzok a prevádzkam poskytujúcim služby uvedených v písmene A) tohto opatrenia pre nakupujúcich (klientov) a zamestnancov dodržiavanie nasledovných hygienických opatrení:

- vstup a pobyt v prevádzke umožniť len s prekrytými hornými dýchacími cestami (napríklad rúško, šál, šatka, atď.)

- pri vchode do prevádzky aplikovať dezinfekciu na ruky alebo poskytnúť jednorazové rukavice,

- v radách nakupujúcich zabezpečiť odstup minimálne 2 metre

- počet nakupujúcich v prevádzke v jednom okamihu nesmie prekročiť koncentráciu jeden nakupujúci na 25 m² z predajnej plochy prevádzky

- na všetky vstupy do prevádzky viditeľne umiestniť oznam o povinnosti dodržiavať vyššie uvedené hygienické opatrenia a oznam o maximálnom počte zákazníkov v jednom okamihu.

Podľa predmetného opatrenia veľké prevádzky a obchodné domy naďalej zostávajú zatvorené a v rámci nich platí výnimka len pre predajne potravín, drogérií a lekární.

Sankčný mechanizmus vo väčšine horeuvedených opatrení je nastavený tak, že ich nerešpektovanie je buď/alebo zároveň aj správnym deliktom podľa ust. § 57 ods. 33 písm. a) zákona o ochrane zdravia, za ktorý príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu podľa ust. § 57 ods. 41 písm. a) zákona o ochrane zdravia vo výške do 20 000 eur. A/alebo zároveň aj priestupkom na úseku verejného zdravotníctva podľa ust. § 56 zákona č. 355/2007 Z. z., za ktorý príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu podľa ust. § 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. vo výške do 1 659 eur.

Opatrením ÚVZ SR č. OLP/3461/2020, s účinnosťou od 21.4.2020, sa de facto **oficiálne odštartovalo otváranie ekonomiky**, pokračujúc Opatrením ÚVZ SR č. OLP/3795/2020, s účinnosťou od 6.5.2020 a teda ich povaha je de facto nie reštriktívna, ako je to u horeuvedených, ale naopak uvoľňujúca, liberačná voči pôvodne zavedeným obmedzeniam. Otváranie ekonomiky bolo dňa 20.4.2020 komunikované v štyroch fázach, pričom k 6.5.2020 nastalo pre mimoriadne dobré výsledky testovania na ochorenie COVID-19 na Slovensku spojenie účinnosti 2. a 3. fázy, a 20.5.2020 spustenie avizovanej 4. fázy s miernymi úpravami.

1. fáza od 22.4.2020	2. fáza + 3. fáza od 6.5.2020		4. fáza od 20.5.2020
obchody a služby do 300 metrov štvorcových	ubytovanie - krátkodobé, bez spol. stravovania, jedlo na izbu, s WC a kúpeľňou, bez iných služieb	všetky ostatné doteraz neotvorené obchody a služby - s výnimkou tých, ktoré sa nachádzajú v obchodnom dome nad 35 prevádzok	obchodné centrá s výnimkou detských kútikov
			vnútorné turistické atrakcie, s výnimkou ZOO a botanických záhrad
			verejné stravovanie v interiéri, vrátane hotelov
verejné stravovanie - cez predajné okienko	kaderníctva, pedikúry, manikúry, soláriá - podľa podmienok	verejné stravovanie - vonkajšie terasy	všetky služby a obchody – 1 zákazník na 15m ²
			tetovanie, piercing, nastreľovanie náušnic
vonkajšie športoviská - bezkontaktný šport, bez šatní, bez obecnstva, bez WC	vonkajšie turistické atrakcie - ZOO, hrady, zámky	masáže - športové, rekondičné, rehabilitačné - iba suché procedúry	divadlá a kiná s max. 100 zákazníkmi

ubytovanie - dlhodobé, bez stravy	TAXI služby - podľa podmienok	múzeá, galérie, knižnice, výstavné siene - podľa podmienok	hromadné podujatia s max. 100 účastníkmi, schôdze zo zákona
vonkajšie trhoviská - podľa podmienok	detské kluby do 10 rokov - podľa podmienok		vonkajšie športoviská bez šatní a obecnstva, vnútorné športoviská a plavárne pre kluby
predaj automobilov, vozidiel, vrátane autobazárov	bohoslužby a svadby		školy a škôlky od 1.6.2020

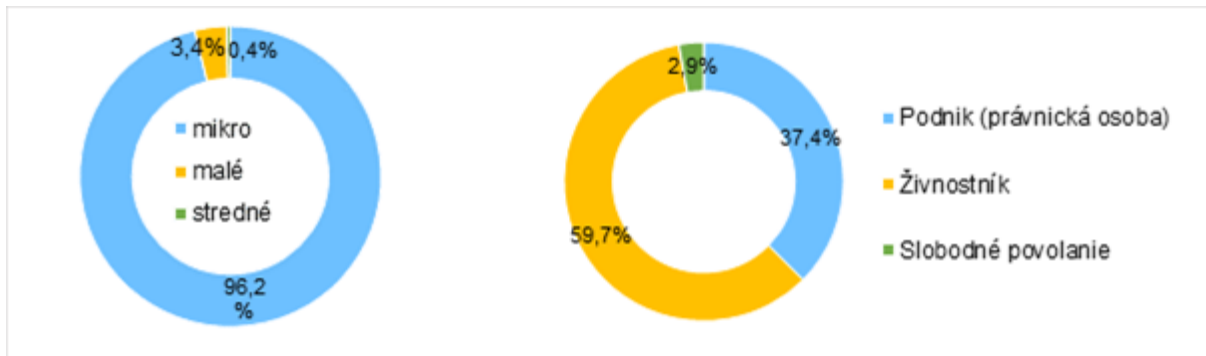
A2: Identifikácia problému

Podľa [analýz vykonaných spoločnosťou FinStat](#) na Slovensku pôsobí až **15 660 firiem priamo ohrozených ekonomickým dopadom korona krízy**, pričom tieto spoločnosti **tvoria ročne 8,7 mld. eur tržieb**. K uvedenému číslu firiem z najviac ohrozených sektorov však treba pripočítať ešte **41 553 živnostníkov**, ktorí sú dotknutí opatreniami zavedenými v boji s koronavírusom.

MSP, pilier slovenskej ekonomiky, predstavujú **99,9 % podiel z celkového počtu podnikateľských subjektov** pôsobiach na Slovensku, pričom súčasne **poskytujú pracovné miesta pre takmer 75 % zamestnancov** v súkromnom sektore, **podieľajú sa viac ako 50 % na hrubej produkcii a tvorbe pridanej hodnoty** a svojou existenciou **zabezpečujú významný prílev peňazí do štátneho rozpočtu** v podobe odvedených daní či odvodov.

Podľa [Analýzy malých a stredných podnikov pôsobiach v odvetviach, ktoré najviac zasiahli karanténne opatrenia](#) z dielne Odboru výskumu podnikateľského prostredia Slovak Business Agency, podniká v odvetviach, ktoré sú najviac zasiahnuté karanténnymi opatreniami celkovo **53 243 MSP**, pričom tieto boli v prvej fáze opatrení nútené úplne uzatvoriť svoje prevádzky (pozn. identifikácia subjektov podľa NACE kódov). Podiel týchto najviac zasiahnutých subjektov na celkovom počte aktívnych MSP predstavuje až **8,9 %**. V rámci tejto skupiny sú najviac zasiahnuté **mikropodniky** zamestnávajúce menej ako 10 zamestnancov, ktoré tvoria až 96,2 % podiel. Čo sa týka právnej formy, najviac ohrozenou skupinou sú

živnostníci, ktorí tvoria takmer dve tretiny (59,7 %) z celkového počtu najviac ohrozených MSP.

Obrázok 1: Štruktúra najviac ohrozených MSP podľa veľkostnej kategórie a právnej formy (zdroj: SBA, na základe údajov Registra organizácií ŠÚ SR)

A3: Regulačné opatrenia prijaté za účelom zmiernenia vplyvov korona krízy na MSP a ich vplyv na podnikateľov

Vláda SR uvedomujúc si dôsledky aktuálnej situácie či už na základe podnetov od podnikateľských združení či organizácií fungujúcich s cieľom podpory podnikateľského prostredia (vrátane Centra lepšej regulácie, ktoré samotné spracovalo návrhy ekonomických opatrení na zmiernenie korona krízy s dopadom na MSP), ale aj na základe vlastnej iniciatívy, **pristúpila k prijatiu viacerých opatrení pre podnikateľov na zmiernenie negatívnych dopadov krízovej situácie vyvolanej šírením ochorenia COVID-19.**

Tieto opatrenia možno rozdeliť do týchto tematických oblastí v nasledujúcej štruktúre:

1. OPATRENIA PRE PODPORU ZAMESTNANOSTI

- A. PRÍSPEVOK NA MZDU ZAMESTNANCOV POVINNE UZAVRETEJ PREVÁDZKY
- B. PRÍSPEVOK NA MZDU ZAMESTNANCOV OBMEDZENEJ PREVÁDZKY
- C. PRÍSPEVOK PRE SZČO PODĽA % POKLESU TRŽIEB
- D. PRÍSPEVOK PRE SZČO A 1-OSOBOVÉ S.R.O. NA NÁHRADU STRATY PRÍJMU
- E. SOS DOTÁCIA PRE SZČO
- F. ODKLAD PLATBY ODVODOV
- G. ODPUSTENIE PLATBY SOCIÁLNYCH ODVODOV
- H. ODKLAD PLATBY PRÍSPEVKOV NA DDS
- I. ODPUSTENIE PLATBY PRÍSPEVKOV NA DDS
- J. PANDEMICKÉ OŠETROVNÉ (OČR)
- K. PANDEMICKÉ NEMOCENSKÉ (PN)
- L. OPATRENIA V RÁMCI ZÁKONNÍKA PRÁCE

2. OPATRENIA V OBLASTI DANÍ, CLA, ÚČTOVNÍCTVA A POPLATKOV

- A. ODKLAD DAŇOVÉHO PRIZNANIA A PLATBY DANE
- B. PREPLATKY
- C. NEDOPLATKY

- D. ODPOČET DAŇOVEJ STRATY
- E. VÝHODNEJŠIE PLATENIE PREDDAVKOV NA DAŇ Z PRÍJMOV
- F. ODKLAD PLATENIA PREDDAVKOV NA DAŇ Z PRÍJMOV
- G. POUKÁZANIE 2 % Z DANE Z PRÍJMOV
- H. LEHOTY, KONANIA A SANKCIE
- I. DPH
- J. DAŇ Z MOTOROVÝCH VOZIDIEL
- K. MIESTNE DANE A MIESTNY POPLATOK
- L. SPOTREBNÉ DANE
- M. CLO
- N. EKASA
- O. POPLATOK ZA MÝTO

3. OPATRENIA NEPRIAMEJ FINANČNEJ POMOCI

- A. ODKLAD SPLÁTKOV ÚVERU
- B. ODKLAD SPLÁTKOV LÍZINGU
- C. EXIMBANKA
- D. SLOVENSKÁ ZÁRUČNÁ A ROZVOJOVÁ BANKA (SZRB)
- E. SLOVAK INVESTMENT HOLDING (SIH)
- F. BANKOVÁ ZÁRUKA ŠTÁTU
- G. BONIFIKÁCIA ÚROKU

4. OPATRENIA V ÚRADNÝCH A SÚDNYCH KONANIACH

- A. SKRÁTENIE LEHOTY NA POZASTAVENIE ŽIVNOSTI
- B. LEHOTY A LIBERALIZÁCIA PLNENIA NIEKTORÝCH POVINNOSTÍ
- C. OPATRENIA V SÚDNYCH KONANIACH
- D. DOČASNÁ OCHRANA PODNIKATEĽOV A OCHRANA NÁJOMCOV
- E. OSVEDČENIA
- F. DOKLADY
- G. EVIDENCIA VOZIDIEL

5. OPATRENIA V OBLASTI BOZP A PZS

- A. ZÚŽENIE POVINNOSTÍ A PREDĹŽENIE LEHÔT
- B. OBMEDZENIE ČINNOSTI PZS A POSUDZOVANIA ZDRAVOTNÉHO STAVU

Podrobný právny rozbor týchto opatrení je súčasťou informačného materiálu [Súhrn opatrení pre podnikateľov prijatých na zmiernenie negatívnych dopadov krízovej situácie vyvolanej COVID-19](#) (druhé doplnené vydanie), ktorý Centrum lepšej regulácie spracovalo v spolupráci s Odborom výskumu podnikateľského prostredia Slovak Business Agency.

Prínos hore uvedených opatrení na podnikateľské prostredie zaznamenáva Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie ako povinná príloha k príslušnému právnomu aktu, ktorý opatrenie zaviedol, resp. z opačného uhla pohľadu Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy.

Prínos opatrení na podnikateľské prostredie prostredníctvom zohľadnenia súm v spomenutých Analýzach:

(pozn. znamienko „+“ pri vplyve na podnikateľské prostredie označuje úsporu nákladov z pohľadu podnikateľov)

1. Opatrenia pre podporu zamestnanosti

Názov materiálu: [Návrh na zmenu podmienok projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -1382,5

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Opatrenia na podporu udržania zamestnanosti prostredníctvom finančnej kompenzácie pre **zamestnávateľov, resp. SZČO, ktorí udržia pracovné miesta** aj napriek povinnosti prerušenia alebo obmedzenia svojej prevádzkovej činnosti. Opatrenia budú kompenzovať aj **SZČO bez zamestnancov, dohodárov resp. jednoosobové s.r.o.**, ktorí z dôvodu mimoriadnej situácie prišli o svoj príjem. Náklad na opatrenia predstavuje sumu vo výške 1 382,5 mil. eur na obdobie trvania mimoriadnej situácie v mesiacoch **marec – máj**. Ide o navýšenie oproti vládou schválenému rozpočtu o 548,5 mil. eur.

I keď Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie neuvádza výšku prínosov pre podnikateľské subjekty, v tomto prípade môžeme dôvodne predpokladať že odhadované **výdavky štátneho rozpočtu** v Analýze vplyvov na rozpočet VS **sa rovnajú prínosom pre podnikateľské prostredie**.

Opatrenia (podľa štruktúry): 1A, 1B, 1C, 1D

Názov materiálu: [Nariadenie vlády SR č.103/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -5,3 až -26,3

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Nariadením sa zavádza pomoc vo výške 210 eur mesačne pre fyzické osoby, ktoré z dôvodu krízovej situácie nevykonávajú činnosť, ktorá zakladá nárok na príjem zo závislej činnosti, z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti, pričom túto činnosť vykonávali pred dňom vyhlásenia krízovej situácie a zároveň:

- nemajú príjem, ktorý je predmetom dane z príjmov fyzickej osoby a

- nie sú oprávnení na pomoc poskytovanú v rámci projektu na podporu udržania zamestnanosti počas krízovej situácie ani žiadnu pomoc zo systémov sociálneho poistenia, štátnej sociálnej podpory alebo sociálnej pomoci (tzv. SOS dotácia pre SZČO).

Opatrenia (podľa štruktúry): 1E

Názov materiálu: [Zákon č. 68/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony](#)

a s ním súvisiace

[Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): negatívny vplyv na cashflow rozpočtu

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny vplyv na cashflow vo výške 206,6 mil. eur

Komentár:

Nariadenie definuje **podmienky spôsobu určenia poklesu tržieb** po splnení ktorých si budú môcť zamestnávateľa **uplatniť odklad platenia poistného na sociálne poistenie** a preddavkov na **poistné na zdravotné poistenie** (iba poistné a preddavky na strane zamestnávateľa) za mesiac **marec 2020** a zaplatiť ich najneskôr v termíne do **31. júla 2020**. Zamestnávateľa, ktorých zamestnanci vykonávajú **rizikovú prácu** budú mať tiež právo na **odklad povinnosti platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie** za týchto zamestnancov v rovnakom časovom období. Za mesiac marec 2020 sa predpokladá, že celková suma odloženého poistného na soc. a zdrav. poistení predstavuje cca 206,6 mil. eur (z toho na SP cca 142,1 mil. eur a na ZP cca 64,5 mil. eur), v priemere na zamestnávateľa cca 2 570,5 eur (z toho na SP cca 1 767,1 eura a na ZP cca 803,4 eura).

Opatrenia (podľa štruktúry): 1F, 1H

Názov materiálu: [Zákon č. 95/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -27,58

Vplyvy na PP (v mil. eur): +23,7

Komentár:

Právna úprava sa dotkne zamestnávateľov, ktorým boli zatvorené prevádzky/podniky z dôvodu pandémie na základe nariadenia Úradu verejného zdravotníctva, pričom dôjde **k odpusteniu platenia poistného na sociálne poistenie** (iba poistné na strane zamestnávateľa) **a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie** za mesiac **apríl 2020**. Zamestnávateľa, ktorých zamestnanci vykonávajú **rizikovú prácu** budú mať tiež odpustenú povinnosť platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie za týchto zamestnancov v rovnakom časovom období. Navrhuje sa tiež **rozšíriť okruh žiadateľov o príspevok v rámci projektu na podporu udržania pracovných miest** (vrátane tých, na ktorých sa vykonáva samostatná zárobková činnosť) o tých žiadateľov, ktorí si svoje daňové a odvodové povinnosti plnia prostredníctvom splátkového kalendára.

Za mesiac apríl 2020 sa predpokladá, že celková suma odpusteného poistného na sociálnom poistení by predstavovala cca 23,7 mil. eur, čo znamená v priemere na jedného zamestnávateľa cca 863,7 eur.

Opatrenia (podľa štruktúry): 1G, 1H, 1I

Názov materiálu: [Zákon č. 63/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -338,53

Vplyvy na PP (v mil. eur): +23,7

Komentár:

Zvýšené výdavky Sociálnej poisťovne z dôvodu zavedenia **pandemického ošetrovného a vyplatenia pandemického nemocenského** pri COVID-19 karanténe v roku 2020. Právnou úpravou budú pozitívne ovplyvnené podnikateľské subjekty, ktorých zamestnanci budú dočasne pracovne neschopní v karanténe z dôvodu Covid-19. Dotknutí zamestnávateľa dosiahnu priemernú úsporu na náhrade príjmu za dočasnú pracovnú neschopnosť cca 169,4 eura za zamestnanca v karanténnom opatrení, čo za celý podnikateľský sektor bude predstavovať cca 16,9 mil. eur.

Za mesiac apríl 2020 sa predpokladá, že celková suma odpusteného poistného na sociálnom poistení by predstavovala cca 23,7 mil. eur, v priemere na jedného zamestnávateľa cca 863,7 eur.

Opatrenia (podľa štruktúry): 1J, 1K

Názov materiálu: [Zákon č. 66/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -14,57

Vplyvy na PP (v mil. eur): Pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Navrhuje **podporu príjmu nezamestnaných osôb** prostredníctvom **predĺženia podpornej doby poberania dávky v nezamestnanosti o 1 mesiac** počas mimoriadnej situácie/núdzového stavu v dôsledku pandémie. Zvýšené výdavky na základe uvedených predpokladov sa očakávajú na úrovni približne 14,57 mil. eur v roku 2020. Opatrenia pre podnikateľov:

- **Zákonník práce:** možnosti flexibilnejšieho reagovania zamestnávateľa na zmeny spojené s koronavírusom (organizácia pracovného času, určenie čerpania dovolenky, prekážky na strane zamestnávateľa)
- **O službách zamestnanosti:** príspevok na podporu udržania zamestnanosti už po predložení čestného prehlásenia

Opatrenia (podľa štruktúry): 1L

2. Opatrenia v oblasti daní, cla, účtovníctva a poplatkov

Názov materiálu: [Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 48/2020 Z. z. o zániku daňového nedoplatku zodpovedajúceho nezaplatenej sankcii prislúchajúcej k zaplatenej dani z príjmov](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -0,83

Vplyvy na PP (v mil. eur): +0,83

Komentár:

Ide o **výšku sankcií** pripadajúcich na mesiace **apríl až jún**, ktoré finančná správa vyrubila subjektom za rok 2019 zo správy daní z príjmov fyzických a právnických osôb. Nakoľko sa jedná o odpustenie sankcií, negatívny vplyv na rozpočet VS sa rovná pozitívnemu vplyvu na podnikateľské prostredie.

Opatrenia (podľa štruktúry): 2C

Názov materiálu: [Zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -4

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Opatrenia pre podnikateľov:

- predĺženie lehoty na predloženie **daňového priznania k dani z príjmov** a **zaplatenie dane z príjmu** najneskôr do jedného mesiaca po skončení obdobia pandémie
- predĺženie lehoty na **povinnosť zamestnávateľov vykonať ročné zúčtovanie** a odvieť vypočítanú daň najneskôr do jedného mesiaca po skončení obdobia pandémie
- predĺženie lehoty na **povinnosť zamestnávateľov podať hlásenie o vyúčtovaní dane** a o úhrne príjmov zo závislej činnosti
- poskytnutie **záruky za úver poskytnutý Eximbankou alebo Slovenskou záručnou a rozvojovou bankou** (zo strany MF SR) **zamestnávateľom z kategórie MSP**
- množstvo iných.

Opatrenia (podľa štruktúry): 2A, 2H, 2J

Názov materiálu: [Zákon č. 96/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení zákona č. 75/2020 Z. z.](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -42,6

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Opatrenia pre podnikateľov:

- predĺženie lehoty, v ktorej môžu prijímatelia 2 resp. 3 % dane použiť finančné prostriedky získané z asignácie dane získané v rokoch 2018 – 2020 na **pomoc pri zmiernení negatívnych následkov pandémie** aj bez uvedenia takejto činnosti v predmete svojej činnosti (až do konca roka 2021)

- FO-podnikatelia alebo PO **nemajú povinnosť platiť preddavky na daň z príjmov** splatné v období pandémie, a to za obdobie bezprostredne nasledujúce po období, v ktorom daňovník vykázal **pokles tržieb najmenej o 40 %** oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho kalendárneho roka
- FO príjmami podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov alebo právnické osoby si od čiastkového základu dane/základu dane môžu **odpočítať neuplatnené daňové straty** vykázané za zdaňovacie obdobia ukončené v rokoch 2015 až 2018, avšak najviac v úhrnnej hodnote 1 000 000 eur
- ak podnikateľovi počas obdobia pandémie **uplynie 30-dňová lehota na oznámenie zmeny** obchodného mena, predajného miesta, alebo zmeny hlavného predmetu činnosti, pri ktorej bude **pokladnicu e-kasa** klient používať, posunie sa táto lehota do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom obdobie pandémie skončí
- počas obdobia pandémie sa ustanovuje **odklad vymáhania nedoplatku** platieb vymeraných alebo uložených podľa **colných predpisov MF SR) zamestnávateľom z kategórie MSP**
- množstvo iných.

Opatrenia (podľa štruktúry): 2B, 2D, 2F, 2G, 2H, 2I, 2J, 2K, 2L, 2M, 2N

Názov materiálu: [Nariadenie vlády SR č. 104/2020 Z. z. o rozsahu a osobitných podmienkach uplatňovania opatrení v oblasti dane z príjmov v súvislosti s pandemiou](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): bez vplyvu

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Nariadenie vlády ustanovuje **rozsah a osobitné podmienky platenia preddavkov na daň z príjmov u daňovníkov, ktorí nepodajú vyhlásenie podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti**. Cieľom návrhu nariadenia vlády je **umožniť daňovníkom platiť preddavky na daň z príjmov za výhodnejších podmienok na základe podaného daňového priznania**. Návrh nariadenia vlády zároveň stanovuje, že uvedený spôsob stanovenia preddavkov sa nevzťahuje na obdobie, za ktoré platí daňovník preddavky na základe a vo výške určenej rozhodnutím správcu dane o platení preddavkov inak.

Opatrenia (podľa štruktúry): 2E

Názov materiálu: [Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 22/2020, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 497/2013 Z. z., ktorým sa ustanovuje spôsob výpočtu mýta, výška sadzby mýta a systém zliav zo sadzieb mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií v znení neskorších predpisov](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -5,58

Vplyvy na PP (v mil. eur): 5,58

Komentár:

- úprava systému **zliav zo sadzby mýta** na vozidlo s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou **nad 3 500 kg**, ktoré nie je určené na prepravu viac ako deviatich osôb vrátane vodiča, za kilometre najazdené po vymedzených úsekoch pozemných komunikácií v súvislosti s epidemiologickou situáciou v SR a s tým spojenými výpadkami tržieb na strane dopravcov

- negatívny vplyv na rozpočet = pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie"

Opatrenia (podľa štruktúry): 20

3. Opatrenia nepriamej finančnej pomoci

Názov materiálu: [Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 22/2020, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 497/2013 Z. z., ktorým sa ustanovuje spôsob výpočtu mýta, výška sadzby mýta a systém zliav zo sadzieb mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií v znení neskorších predpisov](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): v závislosti od uplatnenia záruk

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Záruky MF SR za úvery od **Eximbanky a SZRB** pre mikro, malé a stredné podniky (MSP) v celkovej výške 8,05 mil. eur (2021), 11,23 mil. eur (2022), 10,35 mil. eur (2023).

Opatrenia (podľa štruktúry): 3C, 3D, 3F, 3G

Názov materiálu: [Zákon č. 75/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): bez vplyvu

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Navrhovanou právnou úpravou budú pozitívne ovplyvnené podnikateľské subjekty (fyzické osoby - podnikatelia a malé podniky), ktorým možnosť **odkladu splácania úverov až na 9 mesiacov** umožní **zmierniť dopady na súčasný cash flow** a pomôže preklenúť obdobie povinnosti prerušenia alebo obmedzenia svojej prevádzkovej činnosti. Keďže nie je možné identifikovať presný počet dotknutých osôb, ktoré požiadajú o odklad splácania úveru, objem úverov s odložením splácania ani dobu odkladu odložených splátok, nie je možné výšku týchto vplyvov v súčasnosti kvantifikovať. Na strane veriteľov (hlavne bánk), ktorí umožnia odklad splácania úverov, predpokladáme **negatívne dopady** na ich likviditu.

Opatrenia (podľa štruktúry): 3A, 3B

Názov materiálu: [Zákon č. 120/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): v závislosti od uplatnenia záruk

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny vplyv na likviditu podnikov

Komentár:

Poskytnutie **verejných záruk** zo strany **EXIMBANKY** a **Slovak Investment Holding, a.s.** za úvery poskytnuté komerčnými bankami **všetkým typom podnikov** (malých, stredných, aj veľkých) za účelom zabezpečenia ich likvidity. O záruky môžu žiadať firmy, ktoré:

- nemeškajú viac ako 90 dní v SP na poistnom na sociálne poistenie alebo na povinných príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie ani v ZP na poistnom na zdravotné poistenie
- nie sú v konkurze alebo reštrukturalizácii
- nie sú osobou, ktorá má na sprostredkovanie zamestnania za úhradu oprávnenie vydané podľa osobitného predpisu, alebo agentúrou dočasného zamestnávania
- spĺňa ďalšie podmienky určené bankou.

Pri menších úveroch do 2 mil. eur bude záruka vo výške 90 %, pri úveroch nad 2 mil. eur bude 80 %. Úroková sadzba pre menšie úvery do 2 mil. eur pre mikropodniky bude do 3,9 %, väčšie budú mať sadzbu do 1,9 %.

Opatrenia (podľa štruktúry): 3C, 3E, 3G

4. Opatrenia v úradných a súdnych konaniach

Názov materiálu: [Zákon č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): bez vplyvu

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Zavádza sa:

- **obmedzenie plynutia premlčacích a prekluzívnych lehôt** v súkromnoprávných vzťahoch, resp. ich navrátenie v určených prípadoch
- **obmedzenie plynutia procesných lehôt** na strane účastníkov konania a strán v konaní
- **obmedzenie nutnosti vykonávať pojednávania na súdoch** a účasti verejnosti na týchto pojednávaniach v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu
- **predĺženie lehoty na podanie dlžníckeho návrhu** na vyhlásenie konkurzu
- umožnenie **rozhodovania per rollam** v prípade kolektívnych orgánov právnických osôb súkromného práva
- dočasný **zákaz výkonu záložného práva a dražby**
- **obmedzenie zákazu uzatvárania zmlúv v rámci verejného obstarávania so subjektmi nezapísanými v registri partnerov verejného sektora** v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu, ak sú zároveň splnené podmienky pre priame rokovacie konanie z dôvodu mimoriadnej udalosti.

Opatrenia (podľa štruktúry): 4B, 4C

Názov materiálu: [Zákon č. 92/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): bez vplyvu

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Navrhovaná právna úprava má za cieľ upraviť poskytnutie **dočasnej ochrany** pre podnikateľov spočívajúcej najmä v:

- ochrane pred veriteľskými **návrhmi na konkurz**
- **prerušenie začatých konkurzných konaní** na návrh veriteľa
- suspendovaní povinnosti **podať návrh na konkurz**
- prerušenie niektorých **exekúcií**
- poskytnutí **dočasnej ochrany** pred výkonom záložného práva
- ochrane nájomcov pred vypovedaním nájmu za mesiace **apríl - jún 2020**, vrátane súvisiacich platieb (energie, internet, upratovanie).

Opatrenia (podľa štruktúry): 4D

Názov materiálu: [Zákon č. 73/2020 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súvislosti s ochorením COVID-19](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): bez vplyvu

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Zavádza sa:

- úprava **minimálnej lehoty na pozastavenie živnosti aj kratšie ako 6 mesiacov**
- **predĺženie platnosti niektorých dokladov** vydávaných v pôsobnosti MV SR (OP, VP, zbrojné pasy, osvedčenia o odbornej spôsobilosti)
- dočasné **vyradenie vozidla z evidencie** a odklad plnenia niektorých povinností na úseku evidencie vozidiel
- zachovanie platnosti **prechodného pobytu, trvalého pobytu alebo tolerovaného pobytu** príslušníkov tretích krajín (význam v prípade zamestnávania uvedených osôb).

Nakoľko sa v tomto prípade jedná len o predĺženie platnosti niektorých dokladov a možnosť pozastaviť živnosť na kratšie obdobie, pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie sa nedajú kvantifikovať.

Opatrenia (podľa štruktúry): 4A, 4E, 4F, 4G

Názov materiálu: [Zákon č. 90/2020 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v pôsobnosti Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky v súvislosti s ochorením COVID-19](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): -

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívno-negatívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Viacero opatrení platných počas mimoriadneho stavu:

- **predĺženie lehôt stavebných úradov** pri úkonoch vyplývajúcich zo stavebného zákona
- možnosť **obmedzenia prijímať žiadosti** o schválenie, vydanie alebo udelenie licencie v oblasti cestnej, železničnej, vodnej a leteckej dopravy
- **predĺženie platnosti** inštruktorského preukazu vodiča autoškoly a povolenia na výkon povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy
- **zjednodušenie podmienok** dotácie v oblasti výstavby, bytovej politiky a cestovného ruchu.

Opatrenia (podľa štruktúry): 4E

5. Opatrenia v oblasti BOZP a PZS

Názov materiálu: [Zákon č. 66/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): bez vplyvu

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

Opatrenia pre podnikateľov na **úseku BOZP:**

- odklad povinnosti vykonať oboznamovanie zamestnancov pri prijatí do zamestnania, preložení na iné pracovisko, zaradeniu alebo prevedení na inú prácu, zavedení novej technológie, nového pracovného postupu alebo nového pracovného prostredia
- posunutie lehôt určitých povinností vyplývajúcich zo zákona o BOZP.

Opatrenia (podľa štruktúry): 5A

Názov materiálu: [Zákon č. 69/2020 Z. z. o mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v oblasti zdravotníctva a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony](#)

Vplyvy na rozpočet VS (v mil. eur): bez vplyvu

Vplyvy na PP (v mil. eur): pozitívny, nekvantifikovaný

Komentár:

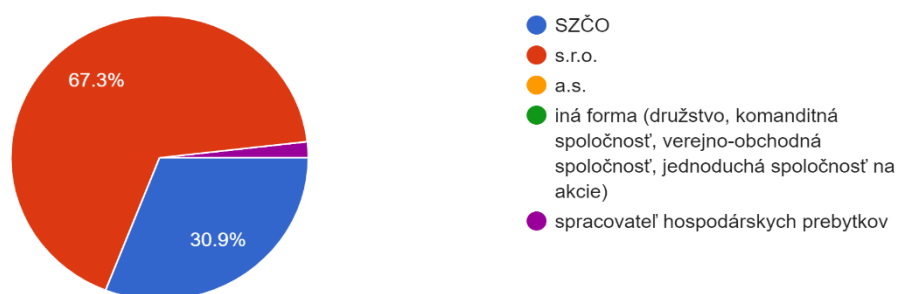
Opatrenia pre podnikateľov:

- **zúženie plnenia povinností** právnických osôb a fyzických osôb - podnikateľov (zamestnávateľov) **súvisiacich s ochranou zdravia pri práci** len na povinnosť vykonať opatrenia na zníženie expozície zamestnancov a obyvateľov faktorom práce a pracovného prostredia
- zúženie plnenia povinností fyzických osôb - podnikateľov, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby (vykonávajú prácu zaradenú do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie) v oblasti ochrany zdravia pri práci, len na povinnosť vykonať **opatrenia na zníženie svojej expozície a expozície obyvateľov faktorom práce** a pracovného prostredia
- a iné opatrenia v oblasti ochrany zdravia pri práci.

B: Výsledky prieskumu podnikateľského prostredia

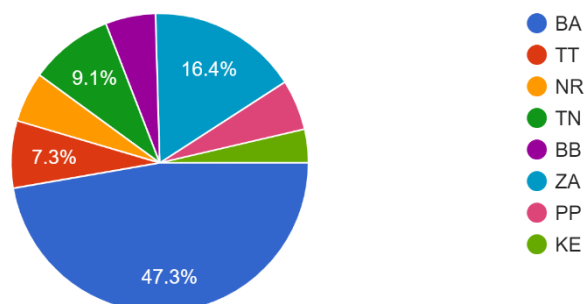
Centrum lepšej regulácie uskutočnilo za účelom zisťovania vplyvov reštriktívnych opatrení prijatých vládou SR prieskum podnikateľského prostredia na vzorke **53 podnikateľov** v období 31.03 – 13.04.2020. Dotazník obsahoval celkovo 13 otvorených a uzavretých otázok, ktorých výsledky sú prezentované nižšie.

Medzi respondentmi prevládali **spoločnosti s ručením obmedzeným (s.r.o.)**, ktoré tvorili **67,3 %** respondentov. **30,9 %** respondentov predstavovali **samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO)**. Jeden subjekt (t. j. 1,8 % respondentov) sa identifikoval ako **spracovateľ hospodárskych prebytkov**, čo znamená, že ako prvovýrobca predáva svoje výrobky z dvora (napr. ovocie a zeleninu) konečnému spotrebiteľovi vo vlastnom mene a na vlastný účet, pričom pre túto činnosť nepotrebuje oprávnenie na podnikanie, ale len registráciu na Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe, bez nutnosti mať schválenú prevádzku. Medzi respondentmi nefigurovali žiadne akciové spoločnosti, ani iné právne formy podnikania.

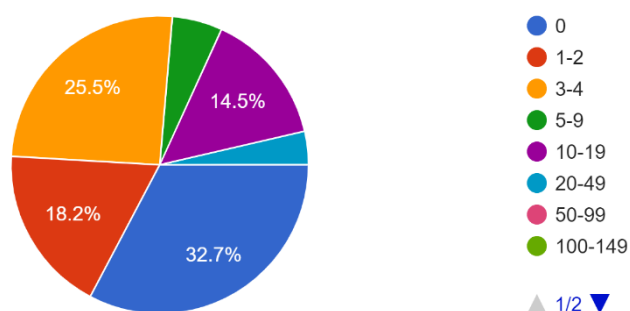
Graf 1: Právne formy podnikania respondentov

Čo sa týka zastúpenia krajov, niečo viac ako **47,3 %** respondentov má sídlo podnikania v **Bratislavskom kraji**. Výraznejšie zastúpenie mali aj **Žilinský kraj (16,4 %)**, **Trenčiansky kraj (9,1 %)** a **Trnavský kraj (7,3 %)**. **Nitriansky, Banskobystrický a Prešovský kraj** bol každý zastúpený 5,5 % respondentov. Najmenej zastúpený bol v prieskume **Košický kraj**, v ktorom podniká **3,6 %** respondentov. **60 %** všetkých respondentov malo status **platiteľa DPH**.

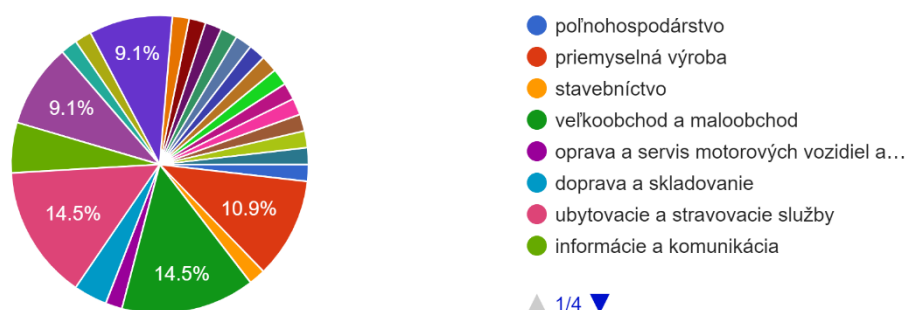
Graf 2: Sídlo podnikania respondentov podľa okresov

Čo sa týka veľkostnej štruktúry, **32,7 %** respondentov nemá **žiadnych zamestnancov**, pričom okrem SZČO bez zamestnancov figurovali medzi respondentmi aj jednoosobové s.r.o. Druhou najpočetnejšou kategóriou boli podniky s **3-4 zamestnancami (25,5 %)** a podniky s **1-2 zamestnancami (18,2 %)**.

Graf 3: Počet zamestnancov respondentov

V rámci odvetví bol zastúpený najviac **veľkoobchod a maloobchod (14,5 %)**, **ubytovacie a stravovacie služby (14,5 %)** a **priemysel (10,9 %)**. Relatívne vysoké zastúpenie mali aj odborné/vedecké a technické činnosti (9,1 %) a umenie/zábava a rekreácia (9,1 %).

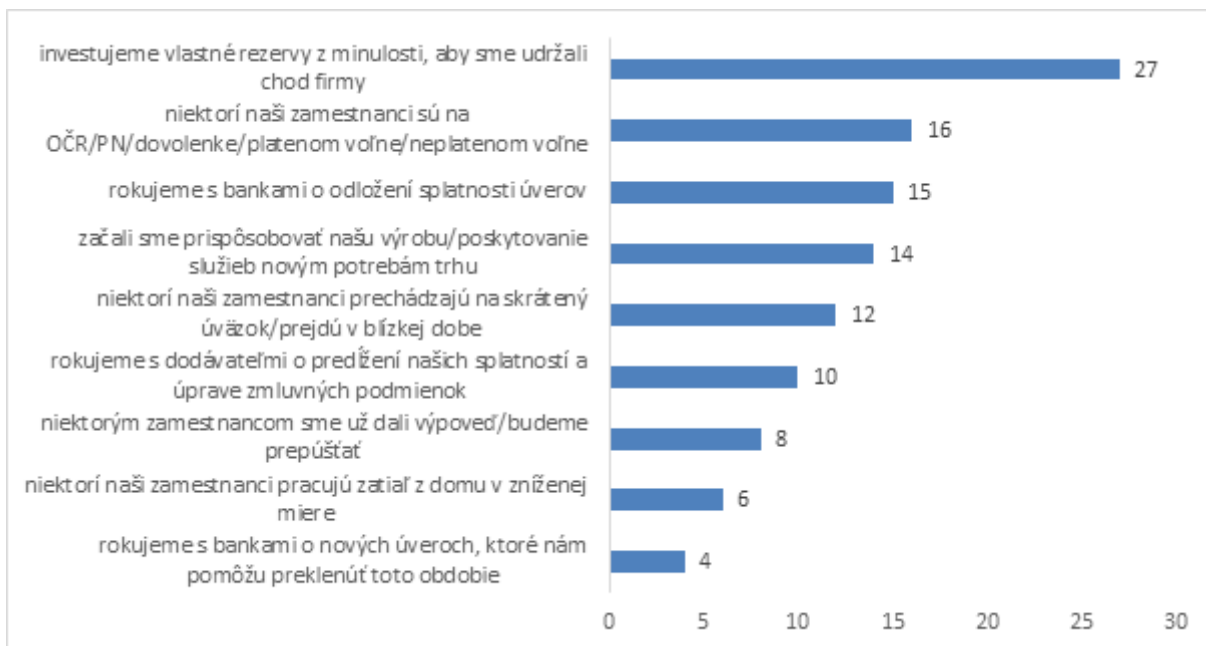
Graf 4: Zastúpenie respondentov v rámci odvetví

Pri **popise dopadov reštriktívnych opatrení** zavedených od 16.3.2020 uvádzali podnikatelia najmä pozastavenie, resp. obmedzenie poskytovania služieb z dôvodov, že po nich teraz nie je dopyt (20 odpovedí), resp. že sa nemôžu fyzicky stretnúť so zákazníkmi (19 odpovedí). Len v piatich prípadoch podnikatelia zavreli kamennú prevádzku a prešli na online predaj.

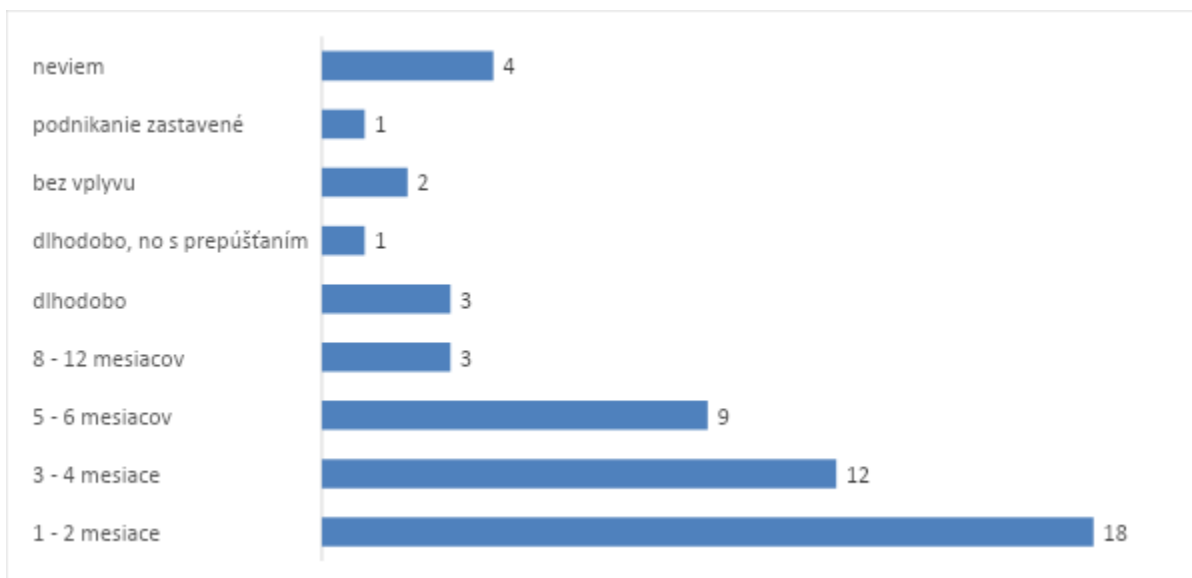
Tabuľka 1: Dopad reštriktívnych opatrení zavedených od 16.3.2020 na oslovených podnikateľov

V nadväznosti na prijaté reštriktívne opatrenia musia podnikatelia prijímať množstvo **opatrení na zmiernenie dopadov** korona krízy. Najčastejším opatrením je investovanie vlastných firemných rezerv z minulosti na udržanie chodu firmy, k čomu pristúpilo až 27 (51 %) subjektov. Zároveň však v 16 prípadoch pristúpili podnikatelia aj k určitej forme optimalizácie pracovnej sily, napr. k čerpaniu dovolenky niektorými zamestnancami, resp. využitiu plateného/neplateného voľna. Iba 8 respondentov sa vyjadrilo, že boli nútení dať svojim zamestnancom výpoveď, resp. plánujú v budúcnosti prepúšťať.

Tabuľka 2: Opatrenia oslovených podnikateľov na zmiernenie dopadov krízy

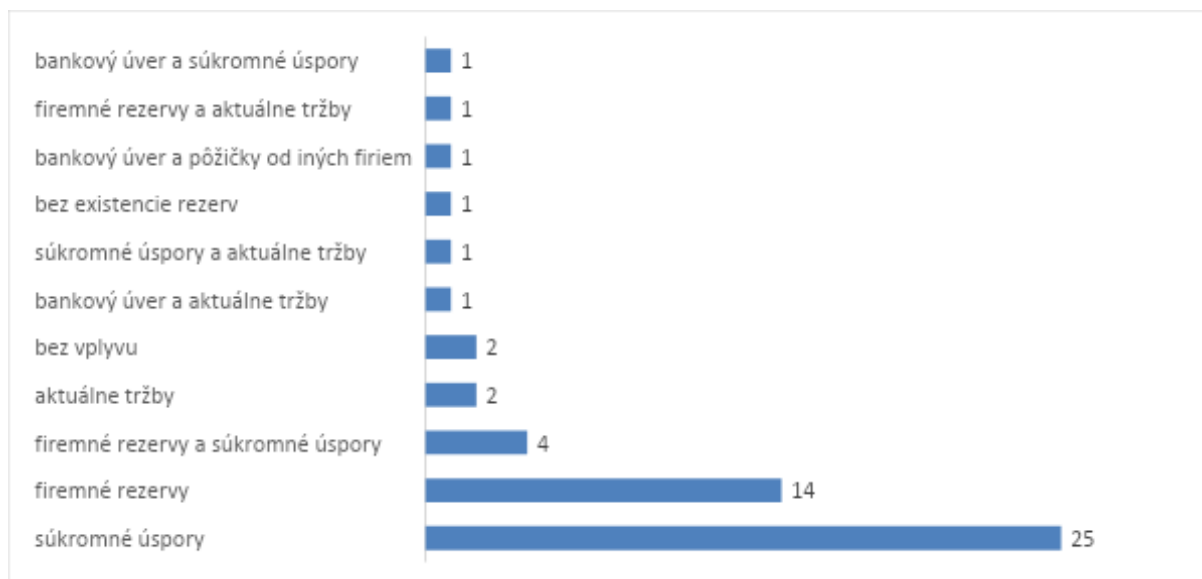
Ako dlho vydržia podnikatelia pri súčasnom stave fungovať? Väčšina opýtaných podnikateľov - dokopy 30 hlasov, čo činí 56,6 % všetkých - sa vyjadrila, že v súčasnom stave vydržia podnikáť maximálne 4 mesiace. Dlhodobo by za súčasného stavu vydržali podnikáť len 3 subjekty, 1 subjekt by vydržal podnikáť dlhodobo pod podmienkou určitého prepúšťania. Iba 2 podnikateľské subjekty sa vyjadrili, že sa ich súčasný režim nedotýka. Jeden subjekt bol nútený svoje podnikanie z dôvodu reštriktívnych opatrení zastaviť. Štyria oslovení nevedeli odpovedať.

Tabuľka 3: Ako dlho vydržia oslovení podnikatelia za súčasného stavu podnikáť?

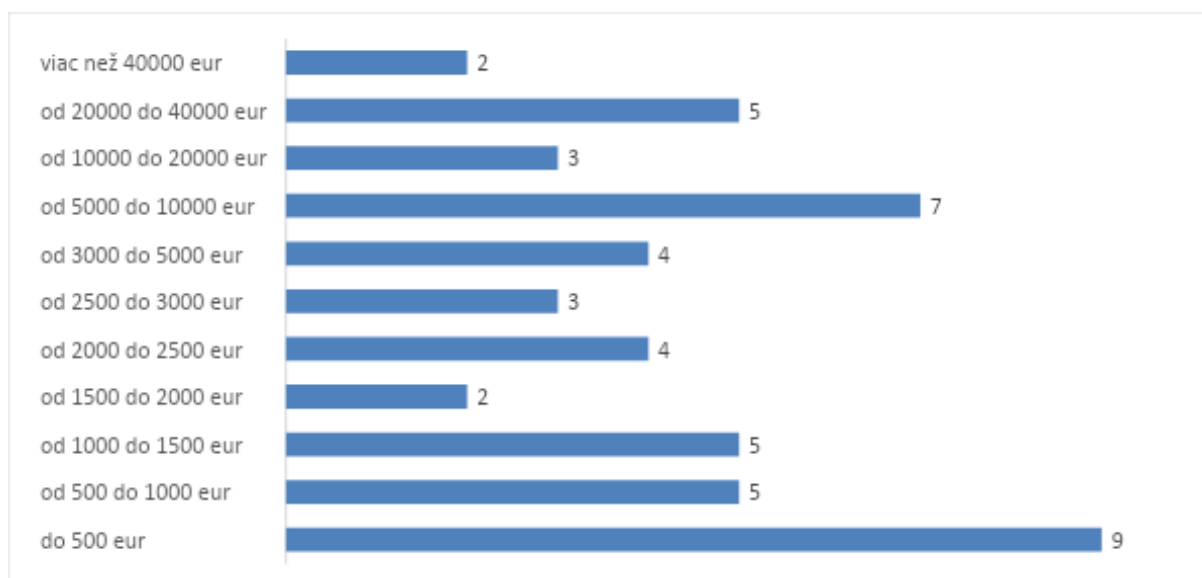
Čo sa týka **zdrojov**, ktoré v súčasnosti využívajú oslovení podnikatelia **na chod svojho podnikania**, prevládajú súkromné úspory (25 odpovedí) a firemné rezervy (14 odpovedí), resp. ich kombinácia (4 odpovede). 2 podnikateľské subjekty sa vyjadrili, že chod podnikania financujú prevažne z aktuálnych (ale nižších) tržieb, 2 subjekty nepocítili žiadny vplyv korona

krízy na svoje podnikanie. Len traja oslovení podnikatelia sa vyjadrili, že chod firmy udržujú kombináciou bankového úveru a iných zdrojov (či už aktuálne tržby, súkromné úspory, alebo pôžičky od iných firiem). Subjekt bez existencie rezerv bol svoje podnikanie nútený zastaviť.

Tabuľka 4: Zdroje, z ktorých podnikatelia financujú náklady spojené s podnikaním

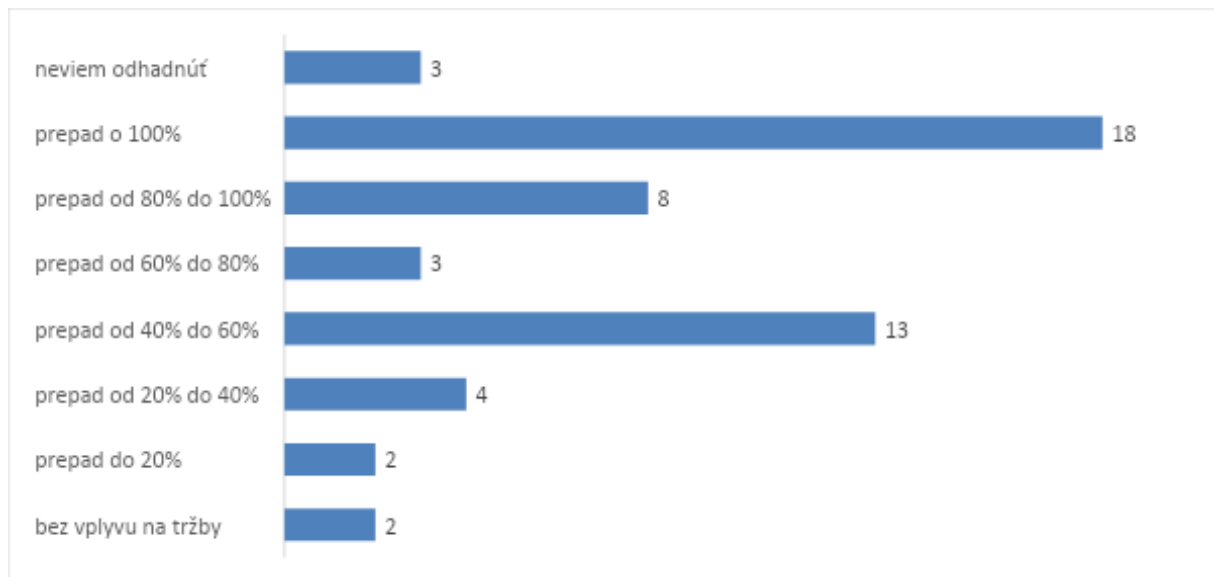
Čo sa týka výšky **fixných nákladov**, ktorým musia podnikatelia čeliť aj napriek úplnému, resp. čiastočnému výpadku tržieb, medzi opýtanými sa vyskytoval značný rozptyl. Najviac opýtaných (9) znáša fixné náklady do výšky 500 eur, 10 oslovených subjektov však znáša náklady vyššie ako 10 000 eur, pričom dva subjekty dokonca vyššie než 40 000 eur. Štyria respondenti nešpecifikovali presnú výšku fixných nákladov, ktorým musia mesačne čeliť.

Tabuľka 5: Mesačné fixné náklady oslovených subjektov

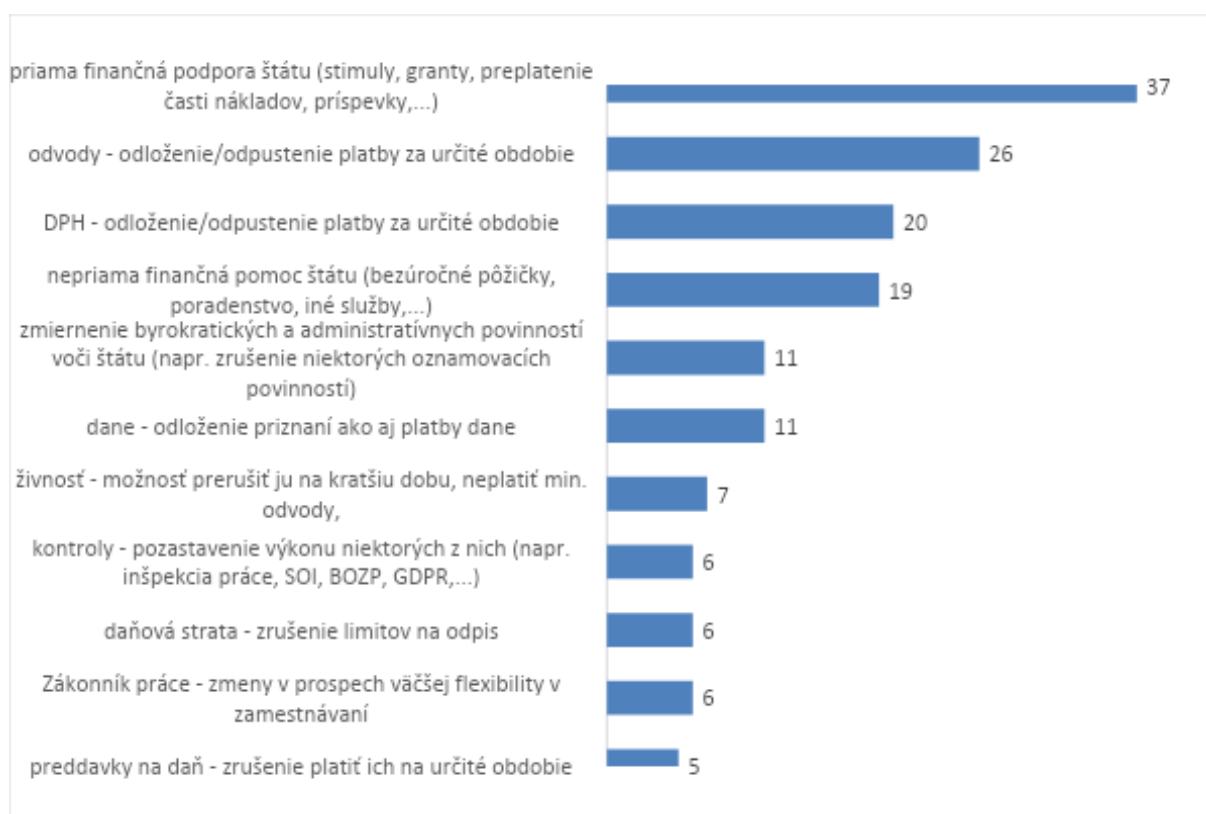
Aj vzhľadom k fixným nákladom, ktorým sa podnikatelia pri svojej činnosti nevyhnú, predstavujú **odhady poklesu tržieb** znepokojujúci pohľad. Až 18 respondentov (teda takmer 34 %), očakáva prepád tržieb pri súčasnom stave až o 100 %. Ďalších 8 respondentov očakáva

prepad tržieb od 80 % do 100 % - teda až takmer polovica všetkých opýtaných (26 subjektov, 49 %) očakáva prepád tržieb minimálne o 80 %.

Tabuľka 6: Očakávaný pokles tržieb v najbližších mesiacoch

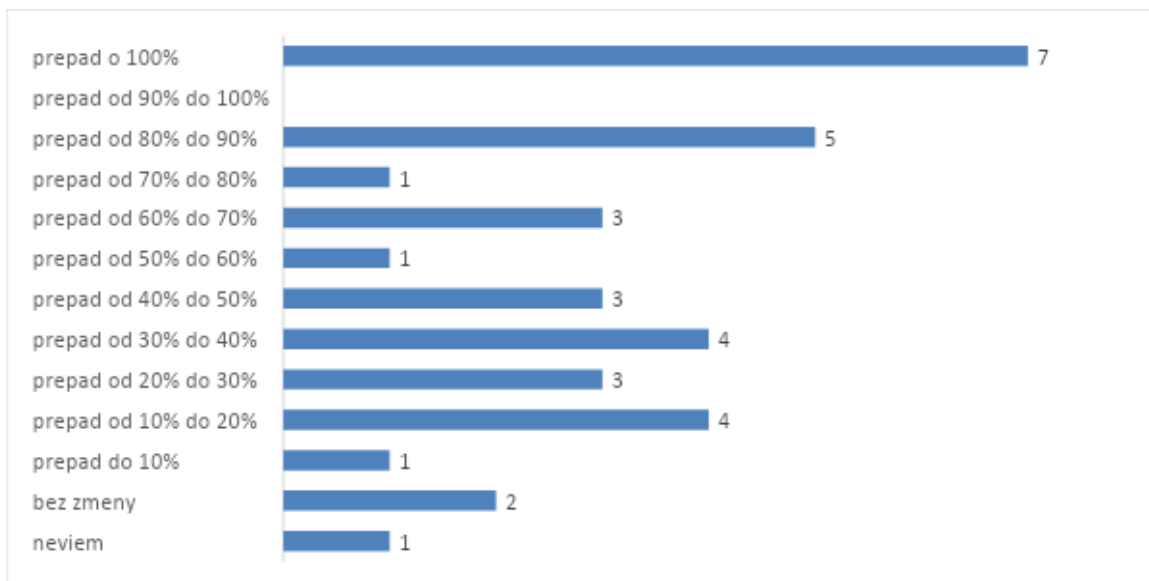
Vzhľadom k tomu, že situácia je v hospodárstve naozaj vážna, aké **zmierňujúce ekonomické opatrenia** by oslovení podnikatelia prijali od vlády SR? Jednoznačne najviac sa oslovení podnikatelia vyjadrili za priamu finančnú podporu štátu v podobe stimulov, preplatenia časti nákladov či príspevkov na zamestnanie – za tieto opatrenia sa vyjadrilo až 37 respondentov, teda takmer 70 %. Značná časť opýtaných (26, teda takmer 50 %) sa tiež vyjadrila za odloženie, resp. úplné odpustenie platieb odvodov za určité obdobie. Respondenti by taktiež uvítali odloženie, resp. úplné oslobodenie od platby dane z pridanej hodnoty (20 hlasov) a nepriamu pomoc štátu vo forme bezúročných pôžičiek, poradenstva a iných služieb (19 hlasov).

Tabuľka 7: Aké opatrenia vlády by prijali oslovení podnikatelia?

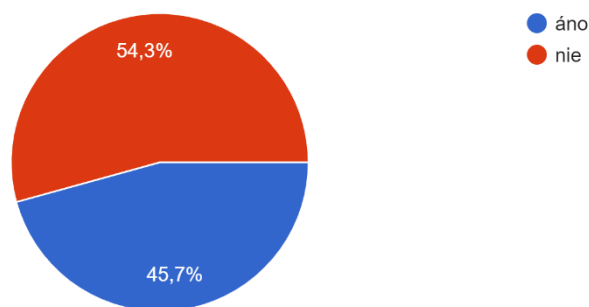
CLR uskutočnilo v nadväznosti na spustenie schém pomoci podnikateľskému prostrediu aj 2. kolo prieskumu, do ktorého sa zo vzorky subjektov oslovených v prvom kole zapojilo celkovo **35 podnikateľov**. Cieľom tohto prieskumu bolo zistiť, do akej miery skutočne klesli tržby/príjmy respondentov počas marca 2020, a tiež či sa oslovení uchádzali o štátnu pomoc. V prípade, že sa respondenti uchádzali o štátnu pomoc, pýtali sme sa na ich skúsenosť s podaním žiadosti. V prípade, že sa respondenti neuchádzali o štátnu pomoc, sme sa pýtali na dôvody, prečo tak neurobili.

Z 35 subjektov, ktoré odpovedali v 2. kole prieskumu, sa až dvanástim subjektom **prepadli tržby o 80 % a viac**, pričom siedmym z nich sa prepadli tržby o 100 %. Dvaja respondenti nezaznamenali žiadne zmeny v tržbách/príjmoch a jeden respondent nevedel vyhodnotiť, aký veľký pokles zaznamenal.

Tabuľka 8: Pokles tržieb/príjmov za mesiac marec 2020

Celkovo 16 respondentov (45,7 %) požiadalo, resp. má v pláne požiadať, o niektorú z **foriem finančnej pomoci** od štátu, 19 respondentov (54,3 %) o takúto pomoc nepožiadalo a ani o ňu neplánuje žiadať.

Graf 5: Podiel respondentov žiadajúcich o štátnu pomoc

Zo 16 podnikateľov, ktorí sa **rozhodli požiadať o finančnú pomoc** od štátu, tak doposiaľ učinilo 9 (56,3 %) z nich, zvyšných 7 (44,7 %) podnikateľov bude o pomoc žiadať v blízkej budúcnosti. 4 (25 %) respondenti sa vyjadrili, že žiadosť o podporu bola príliš zdĺhavá a byrokratická. 3 (18,8 %) respondenti sa zase sťažovali na nejasnosť podmienok pomoci a potrebu dlhšieho overovania si, či sú oprávnení dostať pomoc. Jeden subjekt sa vyjadril, že mu chýbalo vysvetlenie pojmu „podnik v ťažkostiach“ – v súvislosti s touto pripomienkou však môžeme uviesť, že Európska komisia dňa 21. apríla 2020 schválila Slovenskej republike upravenie podmienok udelenia štátnej pomoci tak, že pôvodné kritérium, aby žiadateľ nebol „podnikom v ťažkostiach“ bolo vypustené. Avšak, táto podmienka zostala v platnosti pre SZČO žiadajúce o príspevok na náhradu straty príjmu z dôvodu zníženia tržieb (t. j. nie ako zamestnávateľ). Jeden subjekt po podaní žiadosti zistil, že sa pre pomoc nekvalifikuje, nakoľko je popri živnostenskom podnikaní aj zamestnancom.

Tabuľka 9: Problémy s administráciou pomoci

Z 19 respondentov ktorí sa vyjadrili, že **nepožiadali o finančnú pomoc** od štátu, až 13 (68,4 %) údajne nespĺňalo pre túto pomoc stanovené podmienky, i keď množstvo z nich nešpecifikovalo, prečo podľa nich podmienky nespĺňajú. Dvaja respondenti sa nekvalifikujú pre poskytnutie pomoci z dôvodu, že jeden z nich zamestnáva zamestnancov na dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, a druhý je sám na dohodu zamestnaný popri svojej podnikateľskej činnosti. Jeden z podnikateľov sa vyjadril, že o pomoc nepožiadala, nakoľko vo vlastnej firme „nie je zamestnancom, iba konateľom“. Avšak, štátna pomoc môže byť po splnení určitých podmienok poskytnutá aj jednoosobovej s.r.o., kde je jediný spoločník zároveň jej konateľom. Z odpovedí teda môžeme usúdiť, že v určitých prípadoch sa podnikatelia neuchádzajú o pomoc, nakoľko sa mylne domnievajú, že sa na jej poskytnutie nekvalifikujú.

Výsledky nášho prieskumu sa do veľkej miery zhodujú s [výsledkami prieskumu, ktorý realizovalo Združenie podnikateľov Slovenska \(ZPS\), Slovenský živnostenský zväz \(SŽZ\) a Slovak Business Agency \(SBA\)](#) v spolupráci s Wilio.sk a Podnikajte.sk na vzorke **1043 respondentov** medzi 15.5 – 22.5.2020, a ktorého cieľom bolo zistiť názory a skúsenosti mikro, malých a stredných podnikateľov s využívaním podporných opatrení na zmiernenie dopadov koronakrízy a zároveň získať informácie na potrebné zmeny. **Medzi respondentami prevládali mikro podniky s 0-9 zamestnancami (88,2 %)**. Čo sa týka právnej formy, **prevahu tvorili spoločnosti s ručením obmedzeným (53,1 %)**, 42,1 % predstavovali živnostníci. **Viac než tri štvrtiny opýtaných (78,1 %) zaznamenalo od vypuknutia koronakrízy pokles v tržbách.**

Čo sa týka samotných **podporných opatrení**, až 56,1 % respondentov zhodnotilo ich možnosti a podmienky využitia ako **nedostatočné**, pričom len 4,2 % opýtaných ich označilo za veľmi dobré. Spomedzi respondentov, ktorí požiadali o niektorú z foriem podpory, 22,9 % považovalo za najväčší problém **zložitosť podporných opatrení a problematickú orientáciu v nich**. 16,9 % sa zase sťažovalo na nejednoznačné informácie, ktoré sa často menia. Tieto **výsledky sa zhodujú s našim menším prieskumom**, v ktorom sa 25 % uchádzačov o pomoc vyjadrilo, že **proces žiadosti o podporu bol zdĺhavý a byrokratický**. Čo sa týka respondentov,

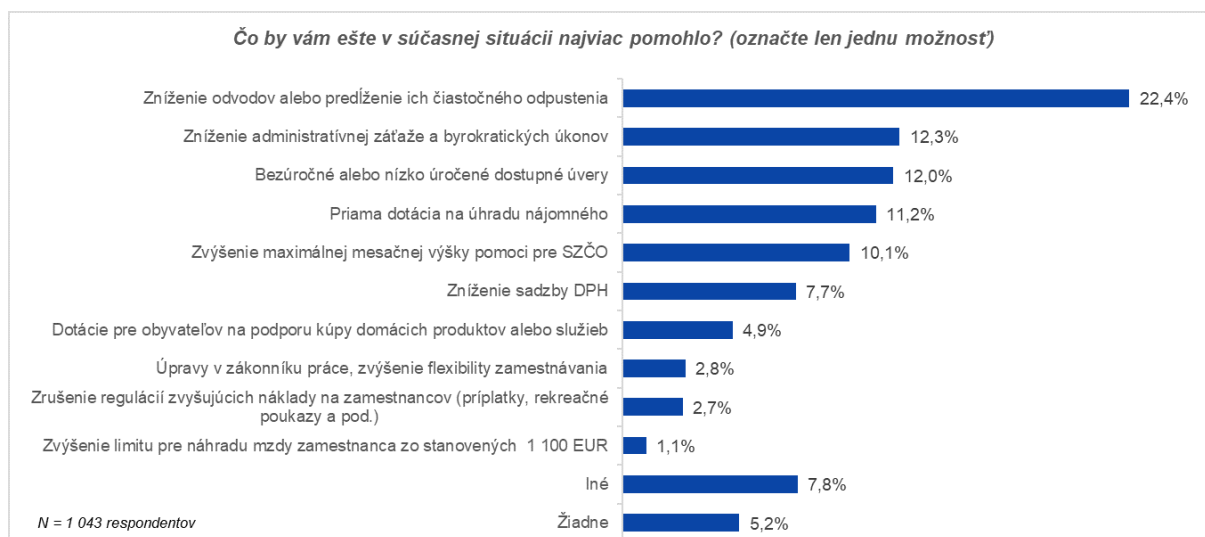
ktorí o podporu nežiadali, až 40 % uviedlo, že tak nespravili preto, lebo firma nespĺňa požadované podmienky podpory. Tretina (33 %) sa zase vyjadrila, že **výška podpory nestojí za množstvo administratívy a potenciálne sankcie či škody**.

Na základe vyššie uvedených odpovedí neprekvapí, že pri otázke, aké zmeny by mali byť zavedené v podporných opatreniach, 23,5 % respondentov sa vyjadrilo, že je potrebné zjednodušiť podmienky získania podpory. 18,1 % sa vyjadrilo, že je treba tiež zjednodušiť samotnú žiadosť o získanie podpory.

Tabuľka 10: Požadované zmeny v podporných opatreniach

Na otázku, aké opatrenia by v súčasnej situácii najviac pomohli opýtaným, až 22,4 % respondentov uviedlo **zníženie odvodov** alebo **predĺženie ich čiastočného odpustenia**. Dôležitosť tejto témy pre podnikateľskú komunitu bola potvrdená aj v prieskume CLR, v ktorom sa takmer polovica respondentov (49,1 %) vyjadrila za toto opatrenie. Podnikatelia považujú za dôležité taktiež **zníženie administratívnej záťaže** a **poskytovanie bezúročných alebo nízko úročených úverov** na zlepšenie likvidity.

Tabuľka 11: Čo by podnikateľom najviac pomohlo v súčasnej situácii

C: Medzinárodné porovnanie a best practices členských štátov EÚ

Po celom svete sa pozornosť vlád, odborníkov i bežných ľudí sústreďuje na riešenie dôsledkov, ktoré spôsobuje súčasná pandémia spôsobená šírením choroby COVID-19. Okrem opatrení zamedzujúcich ďalšiemu nekontrolovanému šíreniu koronavírusu a kolapsu zdravotníckych systémov, je však **dôležité proporcionálne k opatreniam tohto druhu brať do úvahy aj stav ekonomiky**, ktorá sa ocitla v nečakanej a intenzívnej kríze, a to v krajinách po celom svete.

Cieľom tejto časti Testu MSP je **predstaviť ekonomické opatrenia v krajinách EÚ, ale aj mimo jej hraníc, prijímané na zmiernenie negatívnych následkov na podnikanie**, v dôsledku zavádzania opatrení na zastavenie šírenia koronavírusu. Účelom je inšpirácia a prípadná adaptácia v podmienkach slovenskej ekonomiky, keďže úlohou by v tomto štádiu totiž nemalo byť vymýšľanie niečoho nového (nielen pre nedostatok času, ale aj pre existenciu empirie u štátov, ktoré k ekonomickým opatreniam pristúpili skôr), ale práve dôsledná koordinácia a štúdium *best practices* štátov, ktoré po ekonomickej stránke bojujú s krízou tými najúčinnějšími prostriedkami.

C.1 Ekonomické opatrenia vo vybraných krajinách EÚ

NEMECKO

Celkový balík opatrení na záchranu ekonomiky schválil nemecký kabinet vo výške 750 mld. eur. Pomôcť podnikom sa má predovšetkým **rýchlo a bez akejkoľvek byrokratickej záťažou**. Všeobecným cieľom nemeckej ekonomiky a prijímaných opatrení je najmä **zabezpečiť, aby podnikatelia mali prostriedky na fungovanie** a boj s krízou, preto sa prijali nasledujúce opatrenia:

- 1. Zabezpečenie likvidity pre výrazne zasiahnuté podniky** - bol spustený neobmedzený špeciálny úverový program zo strany štátnej rozvojovej banky (KfW) a vyčlenených 100 mld. eur na zabezpečenie likvidity podnikov. KfW tiež ponúkla 90 %-né záruky v snahe povzbudiť komerčné banky, aby poskytovali nízkoúročné pôžičky podnikom zasiahnutým krízou.
- 2. Priama pomoc vo výške 50 mld. eur pre MSP vrátane SZČO** - MSP zamestnávajúce od 5 do 10 zamestnancov môžu požiadať o jednorazový príspevok vo výške 15 tis. eur po dobu troch mesiacov a podnikatelia s menej ako 5 zamestnancami môžu žiadať o príspevok do výšky 9 tis. eur.
- 3. Úverové záruky až do 400 mld. eur a štátne investície pre väčšie spoločnosti** - týmto spoločnostiam má byť vyčlenených na úverové záruky až 400 mld. eur a na **možné priame investície vlády** (podiely by sa po kríze následne sprivatizovali) **do spoločností až 100 mld. eur**.
- 4. Udržanie pracovných miest** - vláda pokryje 60 % čistej mzdy v spoločnostiach s dočasne obmedzenou výrobou a **vráti zamestnávateľovi sociálne odvody za časť úväzku**, ktorá súvisí so skrátením pracovnej doby.

5. Zvýšená ochranná lehota nájomcov pred vypovedaním nájomnej zmluvy.

Zdroj: www.spiegel.de⁴

RAKÚSKO⁵

Rakúsko patrí ku krajinám, ktorých spôsob, akým bojujú s pandémiou vrátane prijímaných ekonomických opatrení, slúži ako vzor pre ostatné krajiny. Opatrenia sú financované najmä z **Fondu pre riešenie korona krízy** (*Krisenbewältigungsfonds*) s dôrazom na pomoc SZČO a obzvlášť zasiahnutým podnikom vo forme priamej finančnej pomoci či poskytnutím štátnej záruky na úvery.

1. **Vytvorenie pomocného fondu pre najviac zasiahnuté podniky** (min. 40 % pokles obratu oproti minulému roku) **vo výške 15 mld. eur, ktorý poskytuje priame zabezpečenie likvidity a dotácie na prevádzkové náklady** (nájomné, energie, mzdy) **od 25 do 75 %** v závislosti od prepadu obratu v danom období, ktoré nemusia byť splatené späť. Udelenie podpory je nezlučiteľné s prepúšťaním zamestnancov.

2. **Vytvorenie fondu okamžitej pomoci** (celkovo navýšený na 28 mld. eur), **z ktorého sa financuje systém kurzarbeit** (podaných viac než 23 tis. žiadostí zo strany firiem a zachránených viac než 400 tis. miest), **poskytovanie podpory v dôsledku výpadku zahraničných pracovníkov, krízový fond pre SZČO*** a pod.

* **Krízový fond pre SZČO a drobné podniky** (do 10 zamestnancov) - **nárok na 2 tis. eur po dobu 3 mesiacov**, dokopy až 6 tis. eur v závislosti od výšky ušlého zárobku. Nejde o pôžičku, ale finančnú pomoc, ktorá nebude musieť byť splatená späť.

3. **Odklad daňových povinností** - odklad dane alebo zníženie preddavkov na zachovanie likvidity **podnikov**. Odklad sa týka aj **SZČO**, ktoré môžu odložiť platbu odvodov na sociálnom a zdravotnom poistení.

4. **Moratórium na splátky úverov pre drobných podnikateľov** - jedná sa o trojmesačný odklad, pričom poskytnutie bude pre banky povinné za predpokladu, že dôvodom platobnej neschopnosti sú dopady korona krízy. Úrok spojený s predĺžením splatnosti je obmedzený na max. 4 %.

5. **Záruky na úvery vo výške 9 mld. eur** - v súčasnosti štát môže ručiť do 80 % dlžnej sumy.

Zdroj: www.oecd.org⁶

---

⁴<https://www.spiegel.de/international/germany/german-cabinet-agrees-to-750-billion-euros-in-emergency-aid-measures-a-9905ff76-c22d-4a9e-a3d4-c44633daf94e>

⁵ Rakúsko od polovice apríla otvorilo malé prevádzky (do 400 m²), hand-made prevádzky, záhradnícke centrá a od mája otvára ostatné prevádzky vrátane kaderníctiev a pod.

⁶ <http://www.oecd.org/coronavirus/en/>

DÁNSKO⁷

V súvislosti s tvorbou ekonomických opatrení sa v Dánsku vytvorila „**Pracovná skupina korona**“, v ktorej majú zastúpenie tak zástupcovia vlády, ako aj podnikateľské združenia. Skupina bola vytvorená za účelom prípravy konkrétnych a realizovateľných návrhov týkajúcich sa najviac ohrozených oblastí podnikania. Primárnym účelom je **zabezpečenie likvidity podnikateľov**, a to prostredníctvom prílevu financií v celkovej výške 165 mld. eur, z čoho je 40 mld. eur vyčlenených pre MSP.

1. **Jednorazový príspevok pre SZČO a zamestnávateľov** (mikropodniky do 10 zamestnancov), ktorým klesli tržby min. o 30 %. Štát poskytne kompenzáciu **vo výške 75 % výpadku** (maximálne 3 tis. eur) po dobu troch mesiacov.
2. **Odloženie platby daní** (DPH, daň z príjmov) **o 4 mesiace**.
3. **Finančná podpora na pokrytie až 100 % fixných nákladov** - pre MSP, ktoré museli v dôsledku krízy úplne zavrieť svoje prevádzky (podpora sa bude vyplácať počas obdobia, kedy boli prevádzky zavreté); podmienkou je pokles príjmov min. o 40 %.
4. **Štátna záruka za úvery v komerčných bankách vo výške 70 % úveru** - pre MSP s výpadkom tržieb viac než 50 %, resp. s podmienkou poklesu obratu vo výške 50 % pre veľké podniky. MSP tiež získajú jednoduchší prístup k exportným úverom, ktoré budú môcť čerpať prostredníctvom Dánskej exportnej úverovej agentúry.
5. **Preplatenie PN od prvého dňa zo strany štátu** v prípade, že sú zamestnanci v karanténe alebo pozitívne testovaní.
6. **Možnosť úpravy pracovného času zamestnancov** - firmám sa umožní presunúť zamestnancov dočasne na čiastočný úväzok, pričom zamestnanci dostanú počas tohto obdobia doplnkové dávky v nezamestnanosti.

Zdroj: www.oecd.org⁸

LITVA

Za účelom prezentácie možností **ako pomôcť podnikateľom počas korona krízy, a neminúť z verejných financií ani euro**, v rámci *best practices* uvádzame špecifickú pomoc majiteľom kaviarní, barov a reštaurácií, ktorú sa rozhodlo poskytnúť hlavné mesto Litvy - Vilnius. Mesto Vilnius oznámilo v súvislosti s pretrvávajúcou krízovou situáciou **plán premeny mesta, ktorého podstata spočíva v prenechaní veľkej časti verejného priestoru krízou zasiahnutým vlastníkom kaviarní, barov a reštaurácií**.

---

⁷ Činnosť v Dánsku môžu už od apríla obnoviť drobní podnikatelia, ako sú kaderníci, prevádzkovatelia kozmetických salónov alebo autoškôl.

⁸ <http://www.oecd.org/coronavirus/en/>

Títo podnikatelia môžu využiť miesto na svoju podnikateľskú činnosť za stáleho dodržiavania všetkých bezpečnostných opatrení (vzdialenosť stolov min. dva metre, nosenie rúšok a pod.). Bezpečnosť zostáva najvyššou prioritou, ale súčasne sa umožní podnikateľom „otvoriť, pracovať, udržať pracovné miesta a udržať Vilnius nažive“.

Tento pobaltský štát, ktorý je v počte prípadov na takmer rovnakej úrovni ako Slovenská republika týmto umožnil otváranie kaviarní, barov, reštaurácií s vonkajším posedením a takmer všetkých obchodov, ako súčasť postupného ukončenia karantény.

Súčasne úrady poskytli mestským zdravotníckym pracovníkom poukážky v hodnote 400 tis. eur na občerstvenie v týchto reštauráciách určené ako gesto poďakovania za ich prácu a potrebný stimul pre uvedené prevádzky.

Zdroj: www.theguardian.com⁹

C.1.1 Krajiny V4

Tým, že uvedené krajiny sú Slovenskej republike nielen po ekonomickej stránke najbližšie, v tejto časti sú prijaté opatrenia rozpracované do väčších detailov so zameraním na opatrenia z oblasti daní a odvodov, podpory zamestnanosti či možnosti čerpania zvýhodnených úverov alebo štátnych záruk.

POLSKO

Poľsko na podporu ekonomiky prijalo tzv. **Protikrízový štít**, na ktorý vyčlenilo celkovo 46 mld. eur (10 % HDP). V rámci neho doteraz pristúpilo k prijatiu nasledujúcich propodnikateľských opatrení.

Dane a odvody:

- 1. Daňové úľavy a možnosť podať žiadosť o odklad platby dane, rozloženie na splátky.**
- 2. Predĺženie termínu na podanie ročného daňového priznania pre daň z príjmu PO a FO do konca mája.**
- 3. Odklad povinnosti zaplatiť preddavky na daň z príjmov** za marec a apríl z titulu výplat v pracovnoprávných vzťahoch do júna.
- 4. Oslobodenie od príspevkov na zdravotné a sociálne poistenie po dobu 3 mesiacov (od 1.3. do 31.5.) pre SZČO alebo firmu zamestnávajúcu max. 9 ľudí.**

---

⁹<https://www.theguardian.com/world/2020/apr/28/lithuanian-capital-to-be-turned-into-vast-open-air-cafe-vilnius>

5. Možnosť obce rozhodnúť o **oslobodení firiem, ktorých likvidita sa zhoršila v dôsledku pandémie, od dane z nehnuteľnosti** a predĺžení splatnosti dane za apríl a jún do konca septembra.

6. **Neuplatnenie reštrikcií voči dlžníkovi, ak je v dôsledku nezaplatenej pohľadávky nútený navýšiť si základ dane alebo znížiť stratu** - vďaka tomu naňho nebude kladené vyššie finančné zaťaženie, pričom veriteľ súčasne nebude na svojich právach nijako obmedzený.

7. **Možnosť daňových poplatníkov, ktorí v roku 2020 zvolili zjednodušené preddavky na daň z príjmov, upustiť od tejto formy platenia dane;** výška preddavkov sa vypočíta na základe súčasných predpisov.

8. Možnosť pre firmy **odpočítať si dary zo základu dane.**

9. **Možnosť odpočítať si stratu vzniknutú v roku 2020** - podmienkou je min. 50 % strata v príjmoch v roku 2020 v porovnaní s rokom 2019; tento odpočet je jednorazový a najviac do 5 mil. PLN.

10. **Pozastavenie daňových auditov a kontrol** na žiadosť platcu po dobu trvania pandémie.

Podpora zamestnanosti:

1. **Možnosť požiadať o dofinancovanie mzdy zamestnanca** - plat zamestnanca je spolufinancovaný zo štátneho fondu vo výške 50 % minimálnej mzdy, pričom príspevok sa vzťahuje len na prípady, kedy mzda zamestnanca bola v predchádzajúcom mesiaci nižšia ako 300 % priemerného platu v predchádzajúcom kvartáli.

2. **Zavedenie väčšej flexibility pracovnej doby** - zamestnávateľ môže po konzultáciách s odborníkmi predĺžiť dennú pracovnú dobu na 12 hodín a môže ju taktiež skrátiť, ale nie viac než na polovicu úväzku.

3. **Náhrada časti nákladov na odmeny pre zamestnancov a príspevok na sociálne zabezpečenie z týchto odmien** - max. na obdobie 3 mesiacov a za podmienky udržania stavu zamestnancov po dobu poberania náhrad miezd, plus za to isté obdobie, za aké ich poberal; **na príspevok má nárok aj SZČO.**

4. **Oslobodenie mikropodnikov od príspevkov** na sociálne zabezpečenie, zdravotné poistenie, fond práce, fond solidarity a pod. po dobu 3 mesiacov; v prípade malých podnikov sa uplatňuje 50 % príspevkov.

Pôžičky a štátne záruky:

1. **Pôžičky pre mikropodniky a pre malé firmy** vo výške 1 100 eur - ide o jednorazovú platbu na pokrytie bežných nákladov podnikania, pričom pôžička je úročená sadzbou 0,05 % a doba splácania nesmie byť dlhšia ako 12 mesiacov. Pokiaľ podnikateľ neprepustí zamestnanca do 3 mesiacov odo dňa pridelenia pôžičky (počíta sa počet zamestnancov od 29.2.2020) a nezníži im pracovnú dobu, môže byť táto pôžička vrátane úrokov podnikateľovi odpustená.

2. **Finančná injekcia vo výške 22 mld. eur** s cieľom znížiť stimuly prepustených pracovníkov - schéma pozostáva z 3-ročných pôžičiek s nulovým úrokom pre malé a stredné podniky (50 % finančných prostriedkov), mikropodniky (25 %) a veľké spoločnosti (25 %). Asi 60 % celkových pôžičiek by sa mohlo vyplatiť vo forme grantov (až 75 % pre malé a stredné podniky a mikropodniky) za predpokladu, že príjemcovia počas výpožičnej doby udržia svojich zamestnancov. Túto schému bude riadiť štátny poľský rozvojový fond (PFR), ktorý ju bude financovať vydávaním štátnych dlhopisov, ktoré potom odkúpi Poľská národná banka na sekundárnom trhu.

Zdroj: www.businessinfo.cz¹⁰

MAĎARSKO

Dane a odvody:

1. **Daňové úľavy pre sektory najviac postihnuté pandémiou** (turizmus, pohostinstvá, zábavný priemysel, šport, kultúra, osobná preprava, taxi služby) - zamestnávateľia sú oslobodení od daní a poplatkov, pričom dane a odvody za zamestnancov boli významne znížené.
2. **Oslobodenie od platby mesačného paušálu do konca júna** pre SZČO a ostatných daňových poplatníkov, ktorí zdaňujú v režime KATA (umelecké, športové, inštalatérske či opravárske činnosti, zubári a pod.).
3. **Vymáhanie daňových dlhov je odložené** do odvolania krízovej situácie.
4. **Predĺženie termínu na podanie daňových priznaní** a zrýchlenie vyplácania vratiek na DPH.
5. **Odpustenie sankcie** za opomenutie platby dane.

Podpora zamestnanosti:

1. **Preplácanie 70 % mzdy po dobu 3 mesiacov zo strany štátu** - platí pre podnik s pozastavenou činnosťou, resp. v prípade zníženia pracovnej vyťaženia o 15-50 %; podmienkou tiež je, že zamestnanci budú povinní robiť pre zamestnávateľa „niečo užitočné“.
2. **Zabezpečenie investícií v hodnote 1,2 mld. eur** zo strany vlády za účelom vytvárania pracovných miest.
3. **Ochrana nájomných vzťahov** v najohrozenejších oblastiach podnikania - nie je možné vypovedať nájomné zmluvy ani zvyšovať nájomné.
4. **Flexibilnejšie pravidlá zamestnávania.**

---

¹⁰ <https://www.businessinfo.cz/clanky/polsko-koronavirus/>

Pôžičky a štátne záruky:

1. **Moratórium na splátky podnikateľských úverov** a úverov fyzických osôb uzavretých pred 18.3.2020 – predĺženie splatnosti do konca roka 2020, pričom úroky ani kmeňový kapitál nesmie banka počas tejto doby zvyšovať.
2. **Splatnosť krátkodobých podnikateľských úverov sa predlžuje** do konca júna.
3. **Navýšenie prostriedkov v programe na financovanie MSP** (budú k dispozícii 4 mld. eur).
4. **Výhodné garantované pôžičky maďarským podnikom** v hodnote viac ako 5,5 mld. eur.
5. **Zriadenie programov na podporu podnikovej likvidity** (výhodné pôžičky a úverové záruky), ktoré majú zamedziť úpadku maďarských podnikov.
6. **Dotácia vo výške 1,7 mld. eur pre podniky v oblasti turizmu.**

Zdroj: www.businessinfo.cz¹¹

ČESKÁ REPUBLIKA

Dane a odvody:

1. **Odklad alebo úhrada dane v splátkach** - v prípade odkladu sa odpúšťa správny poplatok za podanú žiadosť.
2. **Odpustenie sankcií** v prípade oneskoreného podania daňového priznania.
3. **Predĺženie lehoty na podanie daňového priznania pre daň z príjmov** PO a FO do 1.7.2020.
4. **Polročné odloženie platby časti sociálneho poistenia** pre všetkých drobných podnikateľov - odklad sa týka minimálnych mesačných záloh vo výške 93 eur, pričom odvody sa doplatia pri ročnom zúčtovaní.
5. **Odpustenie záloh na zdravotné poistenie do výšky minimálnej zálohy 86 eur po dobu pol roka** pre všetkých drobných podnikateľov - nemusia hrať zálohy na zdravotné poistenie, pričom ak platia vyššie poistné, túto čiastku po pol roku budú musieť doplatiť.

Podpora zamestnanosti:

1. Mzdové náklady firmám sa preplácajú cez tzv. program Antivirus, na základe ktorého môžu podnikatelia požadovať od štátu kompenzáciu mzdových nákladov, a to v týchto prípadoch:

- **Povinné uzavretie prevádzok** – týmto podnikateľom **štát preplatí 80 % mzdových nákladov** (20 % zaplatí zamestnávateľ); ak bol podnikateľ nútený zavrieť svoju prevádzku a pre prekážku na strane zamestnávateľa bol povinný svojim zamestnancom

---

¹¹ <https://www.businessinfo.cz/clanky/madarsko-koronavirus/>

preplatiť 100 % náhrady mzdy, stačí ak cez uvedený program požiada o kompenzáciu týchto nákladov.

- **Poskytnutie mzdy zamestnancom v povinnej karanténe** – takýmto podnikateľom **bude preplatených 100 % vynaložených mzdových nákladov** (ide o 60 % DVZ, ktoré by v rámci pracovnej neschopnosti zamestnanca preplatil podľa českých právnych predpisov zamestnávateľ).
- **Rozšírenie kurzarbeitu** – pokiaľ podnikateľ nemôže pridelovať prácu, pretože minimálne 30 % zamestnancov je v karanténe alebo na ošetrovnom, **štát im uhradí 100 % ich priemerného zárobku; pri obmedzení výroby a skrátení pracovného času zamestnanca, dostane pracovník aspoň 80 % svojho príjmu, štát z toho uhradí 60 %.**

2. Poskytnutie finančného príspevku vo výške 900 eur mesačne na kompenzáciu problémov spojených s krízou pre SZČO - príspevok však dostanú len tí, ktorí majú príjmy z podnikania (nie aj tí, ktorí podnikajú v súbehu so zamestnaním), a to po dobu trvania obmedzení podnikania.

3. Vyplatenie ošetrovného vo výške takmer 16 eur pre SZČO - ošetrovné dostanú spätne od uzatvorenia škôl, pre rodičov detí od 6 do 13 rokov, ktorí s nimi museli zostať doma až do doby, než školy opäť otvoria.

Pôžičky a štátne záruky:

1. Bezúročné úvery a bankové záruky z programu COVID I a COVID II - nárok majú MSP, ak u nich došlo k oneskoreniu plnenia, pozastaveniu plnenia alebo zrušeniu plnenia obchodných zmlúv z dôvodu opatrení na zamedzenie šírenia koronavírusu, pomôcť nadobudnúť prostriedky na ďalšie fungovanie (obstaranie drobného hmotného/nehmotného majetku, na obstaranie a financovanie zásob, ďalšie prevádzkové výdavky). Firmám starším ako 3 roky majú pokryť aj mzdy alebo pohľadávky. Program COVID okrem iného počíta s ročným odkladom splátok a splatnosťou dva roky:

- a) **Bezúročný úver zo strany Českomoravskej záručnej a rozvojovej banky (COVID I)**
- b) **Bezúročné úvery v komerčných bankách so zárukou poskytnutou ČMZRB vrátane poskytnutia príspevku na úhradu úrokov (COVID II).**

2. Poskytnutie záruky za úver v komerčnej banke spolu s finančným príspevkom na úhradu úrokov od ČMZRB pre MSP so sídlom v Prahe (COVID Praha).

Okrem pomoci vo forme priamych a nepriamych finančných príspevkov je dôležité zdôrazniť **pomoc v podobe dostatočnej informatizácie podnikateľov. Poskytovanie informácií zo strany Czechtrade, ktoré malo doposiaľ viaceré informácie či služby spoplatnené, sa zmenilo na celoplošné poskytovanie informácií zdarma.**

Zdroj: Dokument sprístupnený MZVaEZ SR - Opatrenia vlády ČR na podporu ekonomiky na zmiernenie dopadu korona vírusu a núdzový balíček pomoci MZV ČR českým podnikateľom, a www.mpo.cz¹²

C.2 Ekonomické opatrenia v krajinách mimo EÚ

USA

USA schválili ešte v marci historicky najväčší záchranný balík na pomoc ekonomike v objeme 2,2 bil. USD, z toho 500 mld. USD smeruje na **pomoc menším firmám a kľúčovým priemyselným odvetviam v podobe dotácií a pôžičiek**. Opatrenia sú súčasťou zákona o pomoci, úľave a ekonomickej bezpečnosti v období koronavírusu (CARES):

1. **Dočasný program pomoci v nezamestnanosti** v dôsledku pandémie, ktorý sa má vyplácať osobám, ktoré nie sú tradične oprávnené na dávky v nezamestnanosti, vrátane SZČO.
2. **Okamžitá úľava určená na pokrytie prevádzkových nákladov malých firiem** - 17 mld. USD je vyhradených pre MSP v súvislosti s úhradou existujúcich úverov a pôžičiek vrátane prenájmu, hypoték a nákladov za energie na obdobie 6 mesiacov.
3. **Odpustiteľné pôžičky určené na vyplácanie miezd zamestnancom a krytie určitých nákladov** - pomoc je určená pre **MSP a SZČO na obdobie 8 týždňov**, pričom za udržania všetkých zamestnancov bude celá požičaná suma podniku odpustená.
4. **Daňová úľava pre MSP na poskytnutie platenej dovolenky** zamestnancom.
5. **Odklad platby dane zo mzdy zamestnávateľa** - zamestnávateľa a SZČO môžu odložiť platbu zamestnávateľského podielu na dani zo sociálneho zabezpečenia, ktorá sa má zaplatiť v období 2021 – 2022.

Zdroj: www.coronavirus.gov¹³

NOVÝ ZÉLAND

Nový Zéland je prezentovaný ako príkladná krajina v súvislosti s bojom proti koronavírusu. Balík podporných opatrení bol na Novom Zélande schválený vo výške 12,1 miliardy NZD (4 % HDP), pričom **väčšina fiškálnych opatrení (8,7 miliárd NZD) je určená na podporu podnikov a pracovných miest**. Fiškálny balík bol neskôr prepracovaný rozšírením rozsahu systému dotácií na mzdy. Veľkosť fiškálneho balíka tak môže byť až 19 miliárd NZD (6,1 % HDP) v závislosti od toho, ako podniky využívajú dotácie na mzdy.

1. **Šesťmesačná dovolenka (“payment holiday”) so splátkami istiny vrátane úrokov pre držiteľov hypoték a MSP**, ktorí prišli o príjmy kvôli hospodárskym obmedzeniam vyvolanými krízou.

¹² https://www.mpo.cz/assets/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/2020/4/A4-data-vlny-fin6_7.jpg

¹³ <https://www.coronavirus.gov/smallbusiness>

2. **Záručný systém** (6,25 miliárd NZD) **pre solventné MSP** - vláda poskytuje záruku vo výške 80 % z pôžičky a zvyšných 20 % ide zo strany banky.

3. **Hibernácia dlhu v prípade platobnej neschopnosti podnikov** zasiahnutých krízou až do času, kým nebudú schopné znova začať normálne fungovať.

Zdroj: www.oecd.org¹⁴

Výška ekonomických záchranných balíčkov v pomere k HDP danej krajiny			
Krajina	Priama pomoc z rozpočtu	Odklady daní, odvodov	Iná likvidita, garancie
Slovensko	3,2	1,2	1,6
Česko	1,6	n.a.	17,6
Poľsko	4,0	5,1	
Maďarsko	4,1	0	4,4
Nemecko	5,0	14,6	38,6
Francúzsko	0,7	2	12,9
Rakúsko	2,9	2,5	4,1
Holandsko	1,6	3,2	3
Fínsko	1,9	1,9	4,4
Dánsko	2,1	7,2	2,9

¹⁴ <http://www.oecd.org/coronavirus/en/>

Veľká Británia	1,9	1,4	15,1
-----------------------	-----	-----	------

Tabuľka 12: Prehľad výšky ekonomických záchranných balíčkov v európskych krajinách (zdroj: Inštitút finančnej politiky Ministerstva financií SR)

D: Návrhy alternatívnych riešení a zmierňujúcich opatrení

Centrum lepšej regulácie po

- popísaní platného právneho stavu,
- identifikácii problému,
- rozboru vplyvov regulačných opatrení prijatých za účelom zmiernenia vplyvov korona krízy na MSP,
- spracovania výsledkov prieskumu podnikateľského prostredia a
- uskutočnenia medzinárodného porovnania

v predchádzajúcich kapitolách, navrhuje niekoľko alternatívnych možností, ktoré by **potenciálne mohli viesť k väčšej miere efektivity reakcie vlády SR na korona krízu v podnikateľskom prostredí**. Jednotlivé návrhy sú inšpirované jednak opatreniami prijatými v iných krajinách, ako aj zo spätnej väzby samotných podnikateľov získanej prieskumom i sledovaním celospoločenskej diskusie.

1. Alternatívne alebo zmierňujúce opatrenie

Odstránenie technických a procesných nedostatkov opatrení

Ktoré spôsobujú, že sa opatrenia pomoci vo forme 5 druhov finančných príspevkov - z dôvodu administratívnej náročnosti uchádzať sa o ne a získať ich - viac kritizujú ako oceňujú, a to napr.

- od príliš **odbornej a ťažko pochopiteľnej terminológie**, ktorá je skôr právnická ako určená širokospektrálnej podnikateľskej verejnosti, v ktorej treba v dobrom myslieť aj na tie kaderničky či remeselníkov;

- cez nie príliš user-friendly **formuláre a texty** na samotných webstránkach neprepustaj.sk a pomahameludom.sk, ktoré je potrebné sfunkčniť. To si žiada spoluprácu úradníkov s aktivistami z digitálneho prostredia ako aj so samotnými dotknutými podnikateľmi, ktorí sa na formuláre budú pozeráť z pohľadu užívateľa, podnikateľa a nie cez vyhlášky a paragrafy;

- cez **za pochodu sa meniacich podmienok** - čo sa na jednej strane dá pochopiť pre neustály vývoj situácie a chvályhodné reagovanie na feedback podnikateľov, rýchlosť procesov, ktoré tým pádom spôsobujú aj chyby, ale žiadatelia by mali byť nejako upozorňovaní na tieto zmeny, lebo ak sa raz kvalifikujú ako neoprávnení a medzitým sa podmienky menia, šanca dozvedieť sa o tom je malá a čas bez fin. prostriedkov im plynie;

- až po skutočnosť, že úrady spočiatku volali na osobný podpis žiadateľov, zvlášť v tejto pandemickej situácii - čiže aj **pomalá, strnulá reakcia pracovníkov úradov, ktorí bez exaktnej metodiky a inštrukcií postupujú - logicky - podľa zaužívaných pravidiel**, ktoré si však táto mimoriadna situácia vyžaduje zmeniť a myslieť aj na tieto inštalácie v procese;

Riešením by bolo preto plošné zjednodušenie v hore uvedených, ako aj v ďalších identifikovaných bariérach.

<p>2. Alternatívne alebo zmierňujúce opatrenie</p>	<p><u>Zjednodušenie neúmerne prísne nastavených podmienok získania finančnej pomoci</u></p> <p>Ktoré spôsobujú, že mnohí podnikatelia sa na pomoc nekvalifikujú resp. poskytnutá výška pomoci nie je dostatočná, a to pre napr.</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmienku nebyť podnikom v ťažkostiach, ktorej dôvodom je, že pôvod zdrojov je v EÚ fondoch a preto aj oprávnenosť je regulovaná prísnu a administratívne náročnou európskou legislatívou. Vítame, že vláda požiadala Európsku komisiu o výnimku z tejto podmienky, a tá ju schválila 21. apríla 2020. Odvtedy síce môžu o príspevok žiadať aj zamestnávateľia (PO aj FO), ktorí boli k 31.12.2019 podnikmi v ťažkostiach, avšak pre SZČO bez zamestnancov táto komplikovane preukázaná podmienka nebyť v ťažkostiach platí naďalej; Riešením by bolo vyžiadať si výnimku pre plnenie tejto podmienky aj pri príspevkoch určených SZČO, ktoré nezamestnávajú. - náročné získanie povolenia na splátkový kalendár v prípade odvodov či daní. Aj keď po dodatočných úpravách sa môžu uchádzať o príspevok aj subjekty, ktoré majú dlhy na odvodoch/daniach, ale tieto splácajú formou splátkových kalendárov (nakoľko už predtým vyjadrili vôľu dlžnú čiastku uhradiť), aj tie, ktoré nezaplatili odvody za február 2020 z dôvodu straty tržieb v mesiaci marec 2020. Na druhej strane pri splátkových kalendároch nedošlo k úprave štandardných pravidiel, ktoré vyžadujú najskôr 40 % dlžoby uhradiť (konkrétne napr. Sociálna poisťovňa), čo je v tejto situácii pre mnohých podnikateľov nemožné a tým sa im dvere pred splátkovým kalendárom zatvárajú. Číže úmysel bol dobrý, ale nedotiahli sa detaily. Riešením by bolo nepodmieňovať súhlas so splátkovým kalendárom splatením určitého podielu sumy, čím aj poisťovňa vytvorí príležitosť na splatenie starého dlhu, a zároveň jej budú plynúť odvody aj za budúce mzdy, ktoré bude môcť zamestnávateľ vyplácať aj vďaka príspevku od štátu; - porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania v minulosti, za ktoré sa udeľuje sankcia min. vo výške 2000 eur a evidencia v zozname nelegálnych zamestnávateľov po dobu 5 rokov, ktorá sa vníma ako bariéra už v pôvodnej právnej úprave pre rôzne nároky, napr. pri prístupe k štátnej pomoci de minimis. Zo skúseností podnikateľov vieme, že týmto porušením často nie je žiadne závažné konanie, ale skôr previnenie v podobe napr. oneskoreného nahlásenia do Sociálnej poisťovne pre neprítomnosť účtovníčky na pracovisku v čase nástupu nového
--	--

	<p>zamestnanca a pod. Sankcia by nemala byť neúmerná miere závažnosti porušenej povinnosti. Dostatočnou sankciou by malo byť to, že zamestnávateľ za porušenie zákonnej povinnosti uhradil v minulosti pokutu a nemal by byť za ňu trestaný ďalších 5 rokov, resp. minimálne v prípade tejto mimoriadnej situácie, kedy získanie príspevku môže byť rozhodujúce pri udržaní zamestnávania daného subjektu vôbec. <u>Riešením</u> by bolo túto podmienku vylúčiť.</p>
--	--

<p>3. Alternatívne alebo zmierňujúce opatrenie</p>	<p><u>Zmiernenie následkov zistenia prípadných nedostatkov pri spätnej kontrole čerpania finančnej pomoci</u></p> <p>Ktoré spočívajú <i>v prehlásení vrátenia celej sumy príspevku v prípade zistenia akéhokoľvek nedostatku</i>. Javí sa ako neúmerne prísne, ak v prípade napr. zistenia akéhokoľvek nedostatku v údají pri ktoromkoľvek jednotlivom zamestnancovi, na ktorého mzdu zamestnávateľ čerpal príspevok, má zamestnávateľ povinnosť podľa Dohody s Úradom práce vrátiť celú finančnú pomoc, a to na všetkých zamestnancov. Tomuto riziku sa nedá zabrániť, lebo mzdové účtovníctvo je robené väčšinou dodávateľsky. Výpočet vstupných veličín je tak zložitý, neustále menený, že sa bez mzdového softvéru prakticky nedá zistiť. Ľudskej chybe sa nedá zabrániť, a tak je reálne, že ak sa zamestnávatelia rozhodnú čerpať príspevok aj za takýchto podmienok a neprepúšťať zamestnancov, tak nielen, že z rezervy budú musieť kryť náklady na všetky odvody za zamestnávateľa, ale po rokoch budú musieť komplet celý príspevok na mzdy vyplatené zamestnancom vrátiť. Pri veľkom počte zamestnancov toto riziko narastá. <u>Riešením</u> by bolo, keby súčasťou Dohody bolo primeranejšie ustanovenie, že v prípade chyby spôsobujúcej chybné stanovenie výšky príspevku na mzdu zamestnanca je povinná zmluvná strana časť príspevku, ktorá sa vyplatila neoprávnene na toho-ktorého zamestnanca vrátiť, nie celú pomoc a na všetkých zamestnancov.</p>
<p>4. Alternatívne alebo zmierňujúce opatrenie</p>	<p><u>Testovanie funkčnosti opatrení na cieľovej skupine pred ich uvedením do praxe</u></p> <p>Tým by sa predišlo niektorým z horeuvedených ako aj už následne odstránených nedostatkov a chýb v rámci opatrení. <u>Riešením</u> by bolo na vybranej dobrovoľnej, pestrej vzorke podnikateľov v zrýchlenom režime odskúšať nielen užívateľskú jednoduchosť, ale tiež mieru oprávnenosti na jednotlivé formy finančnej pomoci.</p>
<p>5. Alternatívne alebo zmierňujúce opatrenie</p>	<p><u>Vyhľadávanie a porovnávanie už existujúcich a do praxe zavedených riešení v okolitých krajinách</u></p> <p>Týmto spôsobom sa v akejkoľvek situácii, keď si okolnosti vyžadujú včasné a fungujúce opatrenia, predchádza neúmerne vynaloženému času na vymýšľanie a aplikáciu nutne nových</p>

	<p>opatrení. Riešením je preto preskúmať prax okolitých krajín s cieľom zistiť, akým spôsobom sú jednotlivé opatrenia aplikované a vyhodnotiť ich realizovateľnosť a účinnosť vzhľadom na podmienky v Slovenskej republike.</p> <p>V nadväznosti na dobré vzťahy, podobnosť právnych systémov a zvyklostí prichádza uvedené riešenie do úvahy najmä vo vzťahu k Českej republike či ostatným krajinám V4.</p>
<p>6. Alternatívne alebo zmierňujúce opatrenie</p>	<p><u>Aplikácia inovatívnych a kreatívnych opatrení bez vplyvov na verejné financie</u></p> <p>Počas krízovej situácie sa okrem samotných podnikov nachádza vo veľmi komplikovanej situácii aj samotný štát a samosprávy, a to vzhľadom na obrovskú záťaž na štátny rozpočet či rozpočet miest a obcí, ktoré sa potýkajú s výpadkom financií cez dane či poplatky.</p> <p>Preto je dôležité pomimo opatrení spočívajúcich v poskytnutí finančnej pomoci, prichádzať aj s inšpiratívnymi riešeniami, ktoré prinášajú prospech obom stranám a preukazujú mieru potrebnej kreativity aj počas náročnej situácie.</p> <p>S riešením tohto druhu prišla napr. Litva a jej hlavné mesto Vilnius, ktoré aplikovalo nápad „prepožičania“ verejného priestoru majiteľom prevádzok najviac zasiahnutých korona krízou - reštaurácií, barov a kaviarní vo fáze postupného uvoľňovania karanténnych opatrení. Vilnius operatívne zareagoval poskytnutím pomoci, ktorá rozpočet mesta nestála nič, naopak umožnila majiteľom týchto druhov prevádzok postupne naštartovať ich činnosť za súčasného rešpektovania hygienických opatrení, ktoré by inak prevádzky nevedeli v rámci svojich priestorov zabezpečiť.</p>
<p>7. Alternatívne alebo zmierňujúce opatrenie</p>	<p><u>Primárne poskytnutie pomoci najviac zasiahnutým odvetviam s dôrazom na najzraniteľnejšie skupiny podnikov - MSP</u></p> <p>Takmer pri každej krajine sa v rámci ekonomických opatrení možno stretnúť s dôrazom na poskytnutie pomoci MSP, špeciálne z najviac zasiahnutých odvetví ako cestovný ruch, farmárstvo, služby či maloobchod. Práve MSP predstavujú veľkú časť podnikov, ktorá v mnohých prípadoch nedisponuje úsporami na dlhšie obdobie a v súvislosti so zabezpečením svojho budúceho fungovania a možnosťou poskytovania pracovných miest aj v budúcnosti je primárne odkázaná na pomoc štátu. Preto je osobitne dôležité klásť dôraz na rozsah a</p>

	formu pomoci práve týmto podnikom, ktoré tvoria pilier slovenskej ekonomiky.
8. Alternatívne alebo zmierňujúce opatrenie	<p><u>Koordinácia všetkých subjektov verejnej moci s cieľom včasnej, správnej a aktuálnej informovanosti</u></p> <p>Koordináciu pri komunikácii a hľadanií riešení a ich následného prezentovania by mala prebiehať v rámci nielen samotnej vlády, ale aj naprieč celou verejnou správou od celoštátnej až po jej miestnu úroveň. V súčasnosti totiž jestvuje niekoľko informačných webových stránok, ktoré prinášajú novinky v súvislosti s koronavírusom v rôznych sférach a oblastiach, vrátane tej podnikateľskej. Tie sú rôzne prezentované, často s odchýlkami, ktoré vznikajú pri výklade regulácie či v dôsledku časovej núdze. Pre podnikateľa môže byť táto nejednotnosť informácií zmätočná a zároveň ich roztrúsenosť po viacerých zdrojov nie práve užívateľsky vhodná. Rôznorodosť názorov pri diskusii o opatreniach je, samozrejme, na mieste, avšak po ich schválení už by mala byť informovanosť zo strany verejnej moci jednotná a vecná.</p>

Záver

Na základe zistení z nami realizovaného prieskumu podnikateľského prostredia, ako aj na základe objektívnych dát z doteraz poskytnutej finančnej pomoci zo strany štátu (na základe [štatistiky k 20. máju 2020](#) evidovali úrady práce, soc. vecí a rodiny **105 728 žiadostí o príspevok**, pričom pomoc v celkovej výške **62,6 mil. eur** odišla zatiaľ **64 990 žiadateľom**), a v neposlednom rade z predpokladu dotknutých podnikateľov (ktorý predstavuje hodnoty - **62 323 s.r.o. a 324 008 SZČO** uvedené v [Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie k opatreniam 1A až AD](#)) **vyplýva, že finančná pomoc zo strany štátu sa z rôznych dôvodov nevyužíva v takej miere, v akej sa predpokladalo**. V reakcii na nám známe dôvody sme preto navrhli v časti D **niekoľko alternatívnych návrhov**, ktorých aplikáciou by sa odstránili bariéry znemožňujúce prístup či nárok na pomoc, vytvárajúc tým predpoklad vedúci k zvýšeniu jej využitia podnikateľmi. Väčšina z nich si vyžaduje zásah do regulácie, niektoré spočívajú v riešení cez technické, organizačné či marketingové nástroje.

Rovnako považujeme za vhodné zastrešiť všetky opatrenia štátu na pomoc podnikateľom v čase korona krízy **rozsiahlou informačnou kampaňou**, ktorá jasne a zrozumiteľne vysvetlí, kto je oprávneným prijímateľom pomoci a v čom pomoc spočíva.

Súbežne s tým by bolo ideálnym riešením vytvorenie **IT platformy na báze rozhodovacieho stromu** (tzv. decision tree), kde by systém na základe odpovedí užívateľov na položené otázky slúžil ako navigácia k relevantným opatreniam, ktoré sa ho týkajú a ktoré vie využiť.

Určitým problémom je podľa verejne dostupných informácií (spracovania pracovníkmi ÚPSVaR-ov [až 7000 tisíc žiadostí denne](#)) ako aj výsledkov uskutočneného prieskumu aj **administratívna náročnosť** jednak **vypĺňania a následne spracovania žiadostí**. **Zjednodušenie formulárov** by preto pomohlo odbremeniť obe strany - tak žiadateľov, u ktorých apelujeme najmä na mikro podnikateľov (s 0-9 zamestnancami), ktorí nemajú k dispozícii administratívnych pracovníkov, ako aj pracovníkov úradov, čím by sa vytvoril priestor na spracovanie väčšieho množstva žiadostí, vedúci priamo úmerne k zrýchleniu poskytnutia pomoci podnikateľom. Na tejto strane by rozhodne malo dôjsť aj k **posilneniu personálnych kapacít ÚPSVaR-ov**, ktoré možno dočasne prideliť z tých verejných úradov, ktoré sú v tomto období pre prirodzený pokles záujmov o ich služby, menej vyťažené.

Zároveň máme za to, že korona kríza je vhodnou príležitosťou na otvorenie témy celkovej regulačnej záťaže podnikateľov, ktorá by si určite vyžadovala **audit** a na základe jeho výsledkov aj **dôkladnú reformu**. Pretože každá kríza je zároveň aj príležitosťou na zmenu tých pravidiel, ktoré sa medzičasom ukázali ako neúčinné.